

# ការមានផ្ទៃពោះ



## ការសម្រេចចិត្តដើម្បីមានកូន

ការមានផ្ទៃពោះគឺជាការសម្រេចចិត្តផ្ទាល់ខ្លួន ហើយស្ត្រីរាល់រូបគួរមានសិទ្ធិសម្រេចចិត្តដោយខ្លួនឯងថា ពេលណាខ្លួនចង់ក្លាយជាម្តាយម្នាក់ ។ ប៉ុន្តែនៅពេលពេញពិភពលោក ជារឿយៗស្ត្រីរងការគាបសង្កត់ពីដៃគូ/ប្តី, ក្រុមគ្រួសារ, និងសហគមន៍របស់ពួកគេ ចំពោះរឿងមានកូន ហើយជាញឹកញាប់ស្ត្រីតែងមានកូនជាច្រើននាក់ តាមតែអាចធ្វើបាន ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ រឿងដែលកើតឡើងចំពោះស្ត្រីពិការ វាផ្ទុយស្រឡះពីការពិតស្ទើរតែទាំងស្រុង ។ ពួកគេត្រូវបានលើកទឹកចិត្តមិនឱ្យមានផ្ទៃពោះ ។ ស្ត្រីពិការជាច្រើននាក់ត្រូវបានគេធ្វើឱ្យគ្មានកូន ដែលប្រឆាំងនឹងបំណងប្រាថ្នារបស់ពួកគេ ដូច្នោះហើយពួកគេមិនអាចមានផ្ទៃពោះអស់មួយជីវិត ។ ស្ត្រីពិការខ្លះដែលមានផ្ទៃពោះត្រូវបានរងការគាបសង្កត់ឱ្យពន្លតកូនចោល ថ្វីបើការពន្លតកូនចោលជារឿងខុសច្បាប់នៅក្នុងស្រុក ឬ តំបន់នោះក៏ដោយ ។

មនុស្សម្នាមានជំនឿខុសទំនងថា ស្ត្រីពិការមិនអាចជាម្តាយដ៏ល្អឡើយ ឬ ថាទារកដែលកើតពីផ្ទៃរបស់នាងក៏ពិការផងដែរ ។ វាគ្មានហេតុផលណាដែលបញ្ជាក់ថា ស្ត្រីពិការស្ទើរតែទាំងអស់មិនអាចមានផ្ទៃពោះដោយសុវត្ថិភាព, មិនអាចផ្តល់កំណើតឱ្យទារកដែលមានសុខភាពមាំមួន និងមិនអាចជាម្តាយដ៏ល្អឡើយ ( អានជំពូកទី 12 ) ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ចំពោះស្ត្រីពិការខ្លះត្រូវតែមានការប្រុងប្រយ័ត្ននៅពេលពួកគេមានផ្ទៃពោះ ហើយស្ត្រីខ្លះត្រូវការការជួយច្រើនជាងស្ត្រីខ្លះទៀត ។

នៅជំពូកនេះមានព័ត៌មានដែលជួយអ្នកឱ្យបានយល់អំពីការប្រែប្រួលមួយចំនួន ដែលអាចកើតឡើងក្នុងអំឡុងពេលអ្នកមានផ្ទៃពោះ របៀបដែលការមានផ្ទៃពោះអាចនាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់ពិការភាពតាមវិធីខុសៗគ្នា និងវិធីដើម្បីធ្វើផែនការសំរាប់ពេលមានផ្ទៃពោះនិងពេលសម្រាលកូនឱ្យមានសុវត្ថិភាព ។

**រឿងរ៉ាវរបស់ ណារនី**

របៀបដែលខ្ញុំបានក្លាយខ្លួនជាម្តាយ ។ កាលពីខ្ញុំនៅវ័យក្មេង មិត្តភក្តិស្រីៗ បាននិយាយពីរឿងមានកូន ពួកគេទាំងអស់បានប្រាប់ខ្ញុំថា ខ្ញុំនឹងគ្មានសមត្ថភាពមាន ផ្ទៃពោះឡើយដោយសារតែភាពពិការរបស់ខ្ញុំ ។ ហើយបើមានហេតុអ្វីៗថាខ្ញុំនឹង មានផ្ទៃពោះមែននោះ ពួកគេបាននិយាយទៀតថា ទារករបស់ខ្ញុំត្រូវតែកើតមកដោយ ការវះកាត់ ហើយទោះជាតាមវិធីណាក៏ដោយកូនខ្ញុំប្រាកដជាពិការ ។



កាលណោះខ្ញុំមិនយល់ពីអ្វីដែលមិត្តភក្តិបាននិយាយឡើយ ដោយសារតែខ្ញុំ បានដឹងថាខ្ញុំជាស្ត្រីដូចពួកគេហើយដែរ ។ ប៉ុន្តែដោយសារខ្ញុំដើរខុសពីពួកគេ ខ្ញុំជឿពី អ្វីៗដែលពួកគេបាននិយាយ ។ ខ្ញុំមិនធ្លាប់បានវេជ្ជបណ្ឌិតពិនិត្យនិងផ្តល់យោបល់អំពី រឿងមានកូនផងដែរ ។ ខ្ញុំធ្លាប់មានអារម្មណ៍សោកសៅណាស់ដោយសារខ្ញុំស្រឡាញ់ ក្មេងតូចៗ ។ រៀងរាល់ពេលដែលមិត្តភក្តិខ្ញុំមានកូនតូច ខ្ញុំបង្ហូរថាខ្ញុំនោះជារបស់ខ្ញុំ ។

នៅឆ្នាំ១៩៨៧ ថ្ងៃបើមានការគំរាមគំហែងក៏ដោយ ខ្ញុំចាប់ផ្តើមមានអារម្មណ៍ពុះកញ្ជ្រោលខ្លាំងនោះ គឺខ្ញុំត្រូវការសាក ល្បួងបើសិនជាខ្ញុំអាចកូន ។ ខ្ញុំមានសង្សារម្នាក់ ហើយថ្ងៃមួយខ្ញុំបានសញ្ជឹងគិតថា ហេតុអ្វីក៏មិនអាច? ហើយអ្វីៗបានកើត ឡើងយ៉ាងរហ័ស ។ នៅថ្ងៃទី២៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៨៧ ខ្ញុំមានផ្ទៃពោះ ។

ពេលខ្ញុំបានដឹងថាខ្ញុំមានផ្ទៃពោះ ខ្ញុំរក្សាចិត្តយ៉ាងខ្លាំង ប៉ុន្តែទន្ទឹមគ្នានោះខ្ញុំក៏ព្រួយចិត្តណាស់ដែរ ។ ដោយសារខ្ញុំជា អ្នកបានរួចជីវិតពីជំងឺស្លឹតដៃជើង ខ្ញុំបានទៅជួបវេជ្ជបណ្ឌិតមានជំនាញផ្នែករោគសាស្ត្រ ដើម្បីឱ្យគាត់បញ្ជាក់ថាខ្ញុំពិតជាមានផ្ទៃ ពោះមែន និងដើម្បីស្វែងរកដឹងនូវការពិតដែរថា ខ្ញុំអាចមានបញ្ចាល់បាកសុភមង្គលនៅអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ និងពេល សម្រាលកូនដែរឬទេ ។ វេជ្ជបណ្ឌិតមានការភ្ញាក់ផ្អើលខ្លាំងពេលគាត់ឮថាខ្ញុំមានផ្ទៃពោះ ។ មុនពេលគាត់ធ្វើការពិនិត្យឱ្យខ្ញុំ គាត់ប្រាប់ខ្ញុំថា ខ្ញុំមិនអាចពោះដល់ពេលគ្រប់ខែឡើយដោយសាររបៀបដែលខ្ញុំដើរ ។ វេជ្ជបណ្ឌិតបាននិយាយថា ខ្ញុំនឹងបាត់ បង់កូនក្នុងផ្ទៃនៅអំឡុងពេលបីខែខាងមុខ ។ គាត់បានផ្តល់យោបល់ដល់ខ្ញុំថា ខ្ញុំមិនគួររង់ចាំរហូតដល់បីខែឡើយ ប៉ុន្តែត្រូវតែ ពន្លត់កូនចោលជាបន្ទាន់ ។ ខ្ញុំបានយល់ព្រមហើយដាក់ការណាត់ជួបសំរាប់ថ្ងៃទី២៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៨៨ ។ ការពន្លត់កូនត្រូវ ការចំណាយលុយច្រើនណាស់ ប៉ុន្តែខ្ញុំបានប្រឹងប្រែងរកលុយទាល់តែបាន ។

ខ្ញុំមិនទាន់បានប្រាប់អ្នកណាទាំងអស់ថាខ្ញុំមានផ្ទៃពោះ ឬ ការព្រួយបារម្ភនិងភ័យខ្លាចរបស់ខ្ញុំឡើយ ។ ការយកកូន ចេញជារឿងមិនស្របច្បាប់នៅក្នុងប្រទេសកែនយ៉ា ដូច្នេះហើយខ្ញុំមិនចង់ឱ្យអ្នកណាដឹងថាខ្ញុំកំពុងមានគំរោងយកកូនចេញ ហើយខ្ញុំក៏មិនដឹងថាមិត្តភក្តិរបស់ខ្ញុំនឹងមានប្រតិកម្មយ៉ាងណា ថាតើពួកគេនឹងសើចង់អកឱ្យខ្ញុំ ឬ ក៏ខកចិត្តជាមួយខ្ញុំ? ដូច្នេះ ហើយខ្ញុំលាក់ទុករឿងនេះតែម្នាក់ឯង ។

ខ្ញុំដេកមិនលក់ជាច្រើនយប់ ហើយសោកសៅនិងភ័យព្រួយគ្រប់ពេលវេលា ។ ទីមួយ ខ្ញុំមិនអាចតទល់នឹងគំនិតដែលថាខ្ញុំមិនអាចមានកូនសោះក្នុងមួយជីវិត ។ ទីពីរ ការពន្លត់កូនចោលមានគ្រោះថ្នាក់ណាស់ ហើយខ្ញុំបានដឹងរឿងស្ត្រីក្មេងៗមួយចំនួនបានស្លាប់ដោយសារការយកកូនចេញគ្មានសុវត្ថិភាព ។ ទីបី ខ្ញុំកាន់សាសនាគ្រីស្ទ ហើយមានជំនឿថាការយកកូនចេញគឺជារឿងបាបខ្លាំងណាស់ ។ ទីបញ្ចប់ខ្ញុំមិនទាន់រៀបការ ហើយមានផ្ទៃពោះក្រៅអាពាហ៍ពិពាហ៍ខុសទំនៀមទំលាប់ នោះមិនមែនជាការលើកលែងឱ្យទេ ។ អ្នកអាចស្រមៃឃើញថា ខ្ញុំមានទុក្ខធ្ងន់យ៉ាងណា ។

ទោះជាអ្វីក៏ដោយ ជីវិតរស់នៅតែងបោះជំហានទៅមុខ ។ ខ្ញុំបានប្រមូលកិច្ចការហាននិងត្រៀមខ្លួនដើម្បីយកកូនចេញ ។ ពេលថ្ងៃនោះមកដល់ ខ្ញុំបានទៅមន្ទីរពេទ្យ ហើយអង្គុយខាងមុខការិយាល័យរបស់វេជ្ជបណ្ឌិតរង់ចាំដល់វេនហៅចូលខាងក្នុង ។ នេះជាពេលវេលាដែលតានតឹងបំផុតក្នុងជីវិតរបស់ខ្ញុំ ។ សេចក្តីក្លាហានមិនធ្វើឱ្យខ្ញុំបានសម្រេចឡើយ ខ្ញុំព្រួយចិត្តឡើងវិញអំពីអ្វីដែលនឹងកើតឡើងចំពោះខ្ញុំ ។ ខ្ញុំប្រាកដក្នុងចិត្តថា ខ្ញុំនឹងស្លាប់ជាមិនខាន ។ ខ្ញុំចាប់ផ្តើមបន់ស្រន់សុំឱ្យមានការលើកលែងទោសកំហុសនិងសុំសេចក្តីក្លាហាន ។ ពេលនោះខ្ញុំនឹកឃើញភ្លាមអំពីសំដីវេជ្ជបណ្ឌិតថា ខ្ញុំនឹងបាត់បង់ផ្ទៃពោះក្នុងរយៈពេលបីខែច្រៀសមិនផុតឡើយ ។ នេះធ្វើឱ្យខ្ញុំរំភើប ហើយខ្ញុំដឹងច្បាស់ក្នុងចិត្តថាខ្ញុំមិនបាច់យកកូនចេញទេ ។ វានឹងមានសុវត្ថិភាពច្រើន មិនអស់លុយ និងគ្មានការអាម៉ាស់មុខបើសិនជាខ្ញុំរលូតកូនដោយឯកឯង ជាជាងយកកូនចេញ ។ ដូច្នេះហើយខ្ញុំបានត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញដើម្បីរង់ចាំដល់ថ្ងៃកូនលូតចេញ ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយខ្ញុំមិនប្រាកដក្នុងចិត្តថា ខ្ញុំបានធ្វើការសំរេចចិត្តត្រឹមត្រូវនោះទេ ។

ខែទីបួននៃផ្ទៃពោះរបស់ខ្ញុំគឺយ៉ាប់យឺនណាស់ ។ ខ្ញុំចុះទំងន់ ខ្ញុំហូបមិនបាន ហើយក្អកគ្រប់ពេលវេលា ។ លើសពីនេះ ខ្ញុំរស់នៅក្នុងការភ័យខ្លាច ហើយរំពឹងគិតតែរឿងអាក្រក់ៗដែលនឹងកើតឡើងគ្រប់ពេលវេលា ។ លើកដំបូងដែលខ្ញុំដឹងកូនកំរើកខ្ញុំភ័យរន្ធត់ណាស់ ។ ខ្ញុំបានគិតថាជាពេលដែលកូនត្រូវរលូតចេញហើយ ។

អស់ពេលមួយរយៈកន្លងទៅ ខ្ញុំខ្លាចក្នុងការទៅឱ្យវេជ្ជបណ្ឌិតពិនិត្យសុខភាព ថ្វីបើខ្ញុំដឹងថាវាចាំបាច់ក៏ដោយ ។ ប៉ុន្តែថ្ងៃមួយខ្ញុំបានសំរេចចិត្តទៅមជ្ឈមណ្ឌលសុខភាពដែលនៅជិតបំផុត នៅទីនោះខ្ញុំបានជួបវេជ្ជបណ្ឌិតម្នាក់ដែលធ្វើការពិនិត្យឱ្យខ្ញុំ ហើយគាត់បានបញ្ជាក់ថាខ្ញុំនឹងមានផ្ទៃពោះរហូតដល់គ្រប់ខែ ព្រមទាំងថាខ្ញុំនឹងសម្រាលកូនតាមធម្មតាដូចគេឯងដែរ ។ គាត់បានឱ្យយោបល់ថា ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ខ្ញុំត្រូវតែទៅសម្រាលកូននៅមន្ទីរពេទ្យ ។

ខ្ញុំចាប់មានទំនុកចិត្ត ហើយបានទៅពិនិត្យសុខភាពជាញឹកញយនៅគ្លីនិក**អង់តែណេតាល់** ។ បុគ្គលិកនៅទីនោះបានប្រាប់ខ្ញុំថាអ្វីៗទាំងអស់កំពុងវិវឌ្ឍន៍ទៅល្អធម្មតា ។ អ្នកគ្រូពេទ្យក៏បានឱ្យសៀវភៅមកខ្ញុំអានអំពីការមានផ្ទៃពោះ ការសម្រាលកូន និងការថែទាំទារកទើបនឹងកើត ។

សៀវភៅបានផ្តល់ព័ត៌មានល្អដល់ខ្ញុំ និងបានផ្តល់កំលាំងចិត្តឱ្យខ្ញុំទៅមុខទៀត ។ អ្វីដែលខ្ញុំចង់បានបំផុតនោះ គឺមានកូនម្នាក់, ចង់ឃើញថាគេមានរូបរាងបែបណា និងដើម្បីឱ្យឃើញថាកូនខ្ញុំពិការឬទេ, ហើយពិលើសអ្វីៗទាំងអស់ គឺខ្ញុំចង់ឱ្យកូនហៅខ្ញុំថាម៉ាក់ដូចមិត្តភក្តិរបស់ខ្ញុំអញ្ចឹងដែរ ។

ជាការភ្ញាក់ផ្អើលចំពោះមនុស្សទាំងអស់ដែលខ្ញុំបានពពោះរហូតដល់គ្រប់ខែ-១ខែ-ហើយសម្រាលបានកូនស្រីយ៉ាងស្អាតម្នាក់, មានសុខភាពល្អ, គ្មានពិការភាព, បន្ទាប់ពីឈឺពោះអស់ 36 ម៉ោង ។ ទារករបស់ខ្ញុំឈ្មោះ **"អាន"** ឥឡូវនេះនាងមានអាយុ 18 ឆ្នាំហើយៗជាក្មេងស្រីមានសុខភាពមាំមួន និងកំពុងសិក្សាយ៉ាងពូកែនៅទម្រង់ទីបួននៃសាលាមធ្យមសិក្សា ។

**សំណួរក្រាបសួរមុនពេលមានផ្ទៃពោះ**

ស្ត្រីគ្រប់រូបត្រូវធ្វើផែនការនិងសំរេចចិត្តថាត្រូវមានកូនប៉ុន្មាននាក់ ហើយពេលណាត្រូវមានកូននោះ ។ អាយុនិងសុខភាពរបស់ស្ត្រី ព្រមទាំងស្ថានភាពរស់នៅផ្ទាល់អាចប៉ះពាល់ដល់ការសំរេចចិត្តរបស់នាងដើម្បីក្លាយខ្លួនជាម្តាយម្នាក់ ។

មុនពេលមានផ្ទៃពោះ ការគិតអំពីសំណួរទាំងនេះប្រហែលជាអាចជួយអ្នកបាន :-

- តើអ្នកចង់មានកូនដែរឬទេ?
- បើអ្នកមានកូនហើយ តើអ្នកអាចថែទាំកូនក្រោយៗទៀតបានទេ?
- តើរាងកាយរបស់អ្នកបានធូរស្បើយពីការមានផ្ទៃពោះលើកមុនហើយឬនៅ?
- តើអ្នកអាចថែទាំកូនដោយខ្លួនឯងបានឬទេ?
- តើអ្នកមានប្តី/ដៃគូ ឬ ក្រុមគ្រួសារជួយគាំទ្រនិងថែទាំចិញ្ចឹមកូនដែរឬទេ?
- តើមានអ្នកណាម្នាក់បង្ខំឱ្យអ្នកមានកូនដែរឬទេ?
- តើការមានផ្ទៃពោះអាចមានការប៉ះពាល់ដល់ពិការភាពរបស់អ្នកដែរឬទេ?



**តើតួនាទីតែមកជាមួយពិការភាពណាមួយទេ?**

ពិការភាពស្ទើរតែទាំងអស់មិនបានឆ្លងពីម្តាយទៅកូនទេ ( មិនមែនពិការភាពជំងឺ ) ។ ប៉ុន្តែមានពិការភាពខ្លះដែលឆ្លង ជួនកាលពីឪពុកទៅកូន, ជួនកាលពីម្តាយទៅកូន, ហើយជួនកាលទាំងឪពុកម្តាយឆ្លងទៅកូន ។ ចូរអានជំពូកទី 14 សំរាប់ព័ត៌មានបន្ថែមអំពីពិការភាពតូចមួយចំនួន ។

បើអ្នកគិតថាកូនអាចកើតមកជាមួយពិការភាពណាមួយនៃចំណោមពិការភាពទាំងនេះ វាជារឿងល្អបំផុតដែលអ្នកត្រូវប្រៀបចំទៅសម្រាលកូននៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ ក្រែងលោវាមានបញ្ហាសុខភាពក្នុងពេលសម្រាលកូន ។

**តើតួនាទីជាស្ត្រី ឬ ប្រុស?**

មេជីវិតរបស់បុរសជាគន្លឹះកំណត់សំរេចថា ទារកនោះជាស្ត្រី ឬ ប្រុស ។ មេជីវិតរបស់បុរសប្រមាណពាក់កណ្តាលផលិតទារកជាប្រុស ហើយពាក់កណ្តាលទៀតផលិតទារកជាស្ត្រី ។ មេជីវិតរបស់បុរសតែមួយគត់ដែលចូលរួមនឹងពងមួយរបស់ស្ត្រី ។ បើសិនវាជាមេជីវិតឈ្មោល នោះទារកកើតមកជាប្រុស ។ បើវាជាមេជីវិតញី នោះទារកកើតមកជាស្ត្រី ។ ករណីនេះវាគ្មានខុសគ្នាអ្វីឡើយរវាងស្ត្រីពិការនិងមិនពិការ ។ នៅតាមសហគមន៍ដែលក្រុមគ្រួសារនិយមចង់បានកូនប្រុស បើទារកកើតមកមិនមែនជាប្រុស ទោសកំហុសនោះត្រូវបានទំលាក់លើស្ត្រីជាម្តាយ ។ រឿងនេះវាមិនយុត្តិធម៌ទាំងកូនស្រីនិងស្ត្រីជាម្តាយ ពីព្រោះមេជីវិតរបស់បុរសជាគន្លឹះបញ្ជាថាកូននោះស្រី ឬ ប្រុស ហើយគួរតែលើកតម្កល់កូនស្រីនិងស្ត្រីឱ្យស្មើគ្នានឹងក្មេងប្រុស ឬ មនុស្សប្រុស ។



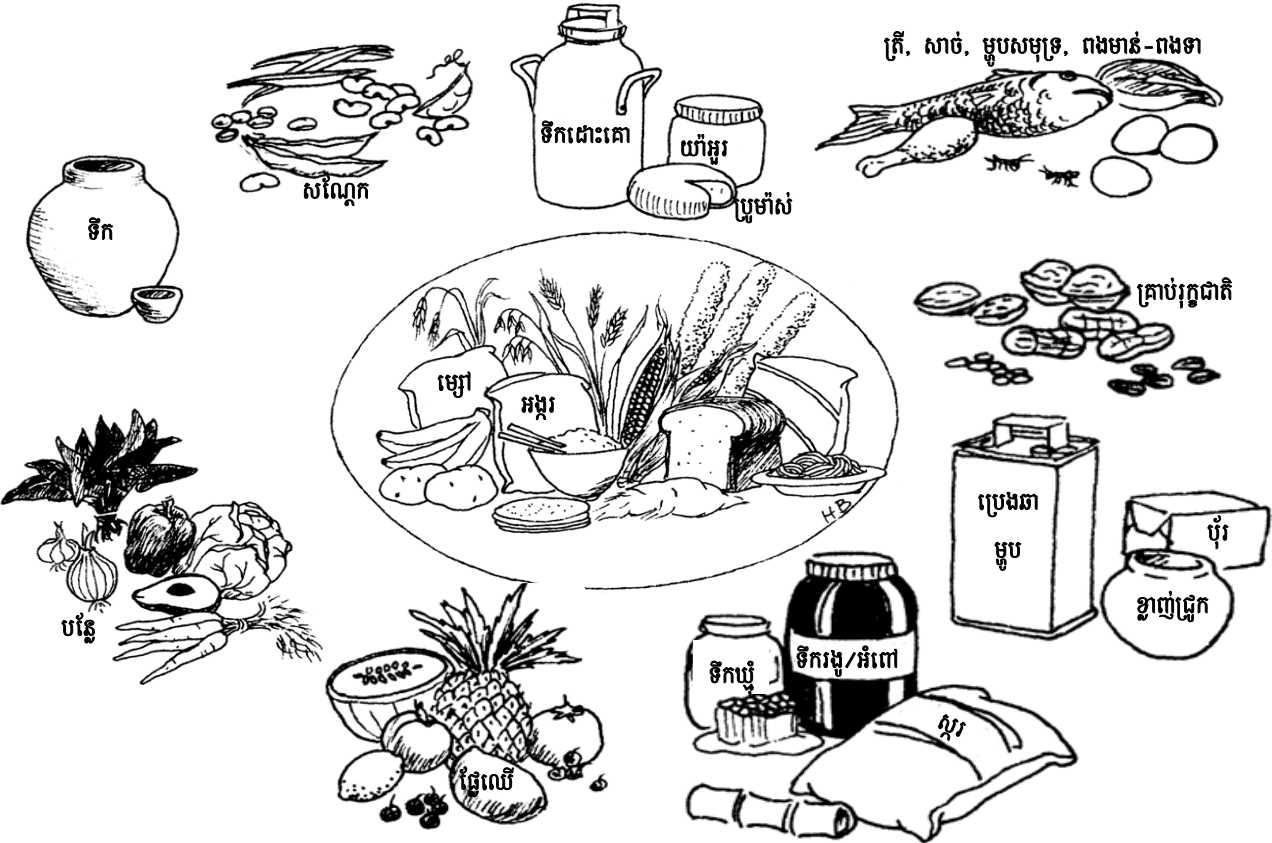
**ផែនការសំរាប់ពេលមានផ្ទៃពោះនិងសម្រាលកូន**

នៅជុំវិញពិភពលោក ស្ត្រីស្ទើរតែទាំងអស់សម្រាលកូននៅផ្ទះជាមួយការជួយពីឆ្មបក្នុងស្រុកភូមិ ។ ការសម្រាលកូនបែបនេះអាចមានសុវត្ថិភាពនិងមានសុខភាពល្អទាំងម្តាយនិងទារក ជាពិសេសបើឆ្មបនោះមានជំនាញប្រសើរ ។ ចំពោះស្ត្រីពិការ ការថែទាំទាំងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះនិងពេលសម្រាលកូនជាមួយឆ្មប ក៏អាចមានសុវត្ថិភាពនិងសុខភាពល្អដែរ ។ ថ្វីបើឆ្មបនោះមានជំនាញប្រសើរក៏ដោយ នៅមានពេលខ្លះដែលម្តាយនិងទារកត្រូវការការថែទាំពីមន្ទីរពេទ្យ ។ ស្ត្រីពិការមួយចំនួនដែលស្ថិតក្នុងភាពងាយរងគ្រោះត្រូវការការថែទាំពីផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ ដែលធម្មតាត្រូវបានផ្តល់ឱ្យនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យតែប៉ុណ្ណោះ ។ ឧទាហរណ៍ បើអ្នក :-

- មានពិការភាពដែលរារាំងអ្នកពីការកន្លែកជើងឱ្យធំទូលាយដូចជា ខូចប្រព័ន្ធបញ្ជាចលនាក្នុងខួរក្បាល, ជំងឺសន្លាក់ឆ្អឹង បណ្តាលពីការរលាកយូរពេល, សាច់ដុំកន្លាក់ខ្លាំង ។ អំឡុងពេលសម្រាលកូន អ្នកត្រូវការកន្លែកជើងឱ្យធំទៅខាង អស់ ពេលពី 2 ទៅ 3 ម៉ោង អ្នកត្រូវកន្លែកដោយខ្លួនឯង ឬ មានអ្នកណាម្នាក់ជួយ ឬ អ្នកប្រហែលជាត្រូវការសម្រាលកូន តាមរយៈការវះកាត់ ។
- ជាស្ត្រីមានកំពស់ទាប (តឿ) ។ ឆ្អឹងក្នុងអាងត្រគាករបស់អ្នកមិនអាចព្រែកបានចំលូមឱ្យទារកចេញក្រៅដោយ សុវត្ថិភាពដោយគ្មានការវះកាត់បានឡើយ ។ ពីព្រោះអ្នកមានឈាមតិចក្នុងខ្លួន អ្នកប្រហែលជាត្រូវការបញ្ចូលឈាម ផងដែរ អាស្រ័យថាតើអ្នកធ្លាក់ឈាមច្រើនប៉ុណ្ណា នៅអំឡុងពេលកើតកូន ។
- មានរបួសសរសៃប្រសាទឆ្អឹងខ្នងផ្នែកខាងលើ (ពីឆ្អឹង ធំ-6 ឬ តេ-6 និងខាងលើនោះ) អ្នកគឺស្ថិតក្នុងភាពងាយរង គ្រោះចំពោះជំងឺសំពាធឈាមលើសស្រួចស្រាវ (dysreflexia) ដែលបង្កឱ្យបេះដូងកន្លាក់ញាប់ខុសពីធម្មតា ជាប្រភេទ ជំងឺសំពាធឈាមលើសដ៏គ្រោះថ្នាក់បំផុត ហើយតែងកើតឡើងឥតព្រាងទុក (អានទំព័រ 117 ដល់119) ។

អំឡុងពេលដែលអ្នកកំពុងព្យាយាមមានផ្ទៃពោះ

ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រាកដថាអ្នកនិងកូនក្នុងពោះមានសុខភាពល្អបំផុតនោះ អ្នកត្រូវហូបចំណីអាហារឱ្យទៀងទាត់ និងព្យាយាមហូប ចំណីអាហារមានជីវជាតិល្អប្លែកៗគ្នានិងឱ្យបានច្រើនមុខ ជាពិសេសចំណីអាហារដែលអាចជួយការពារមិនឱ្យកូនកើតមកខូចទ្រង់ទ្រាយ (អានទំព័រ 86 ដល់ 216) ។ ការមានទំលាប់ល្អដូចជា ហូបចំណីអាហារមានជីវជាតិត្រឹមត្រូវ, មិនជក់បារី, ហើយចៀសវាងថ្នាំដែល មិនសមស្រប, គ្រឿងញៀន និងគ្រឿងស្រវឹងគឺជារឿងសំខាន់ ពីព្រោះបញ្ហាជាច្រើនចាប់ផ្តើមក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះភ្លាមៗ គឺជា ពេលដែលអ្នកមិនដឹងថាខ្លួនឯងមានផ្ទៃពោះ ។

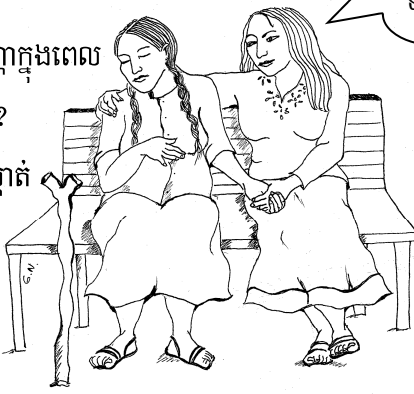


**ធ្វើផែនការសម្រាលកូន**

ថ្វីបើវាអាចជាការពិបាកចំពោះស្ត្រីពិការដើម្បីទទួលបានការព្យាបាលផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រដែលពួកគេត្រូវការក៏ដោយ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះគ្រប់រូបគួរតែធ្វើផែនការសម្រាលកូន ។ អ្នកគួរតែចាប់ផ្តើមទៅពិនិត្យផ្ទៃពោះឱ្យបានឆាប់ក្នុងពេលអ្នកដឹងថាខ្លួនឯងមានផ្ទៃពោះភ្លាម ។ បើអាចធ្វើបាន ចូរព្យាយាមរកពេទ្យឆ្លុប, វេជ្ជបណ្ឌិត ឬ បុគ្គលិកសុខាភិបាលណាម្នាក់ដែលអ្នកទុកចិត្ត ហើយយកមិត្តភក្តិ ឬ សមាជិកណាម្នាក់ក្នុងគ្រួសារឱ្យទៅជាមួយអ្នក នៅពេលអ្នកទៅពិនិត្យសុខភាពលើកដំបូង ។ អ្នកអាចពិភាក្សារួមគ្នាអំពីបញ្ហាដែលអាចកើតឡើង របៀបដែលអាចដោះស្រាយបញ្ហានោះបាន និងកន្លែងណាដែលអ្នកអាចទទួលបានយោបល់ល្អបំផុត ។ អ្នកអាចប្រើព័ត៌មាននេះដើម្បីជួយខ្លួនឯងរៀបចំធ្វើផែនការសម្រាលកូន ។ ឧទាហរណ៍:-

- តើកន្លែងណាមួយមានសុវត្ថិភាពបំផុតសំរាប់អ្នកសម្រាលកូន : នៅផ្ទះ, គ្លីនិកសម្ភព, ឬ មន្ទីរពេទ្យ?
- តើអ្នកមានមធ្យោបាយធ្វើដំណើរទៅកាន់មន្ទីរពេទ្យ ឬ គ្លីនិកដៃឬទេ បើអ្នកត្រូវការវា?
- បើអ្នកប្រើថ្នាំពេទ្យទៀងទាត់ តើថ្នាំនោះមានឥទ្ធិពលមិនល្អដល់កូនដែលកំពុងលូតលាស់ក្នុងពោះដែរទេ? អ្នកប្រហែលជាត្រូវដូរថ្នាំមួយចំនួនដែលអ្នកកំពុងប្រើ ទៅប្រើថ្នាំប្រភេទផ្សេងដែលមានសុវត្ថិភាពចំពោះកូនក្នុងផ្ទៃ ។ ករណីនេះគឺជាការពិត ជាពិសេសថ្នាំសំរាប់ការពារមិនឱ្យប្រកាច់ ( អានទំព័រ 231 ) ។
- តើពិការភាពរបស់អ្នកប៉ះពាល់ដល់សុខភាពរបស់អ្នកក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ ឬទេ ឬ សុខភាព ឬ ការអភិវឌ្ឍរបស់កូន?
- តើពិការភាពរបស់អ្នកពិតជាមូលហេតុបង្កបញ្ហាក្នុងពេលអ្នកកំពុងឈឺពោះ ឬ ពេលសម្រាលកូនដែរទេ?
- តើការស្មុគស្មាញទាំងឡាយអាចត្រូវបានទប់ស្កាត់ ឬ ព្យាបាលដោយសុវត្ថិភាពឬទេ?
- តើអ្នកដឹងពីវិធីរក្សាសុខភាពឱ្យមាំមួនក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះដែរទេ ( ហូបចុក និងហាត់ប្រាណឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ) ?

ខ្ញុំនឹងជួយឯងក្នុងពេលកំពុងមានផ្ទៃពោះដើម្បីឱ្យយ៉ាងណាឱ្យឯងទទួលបាននូវអ្វីដែលឯងត្រូវការ។



របៀបដែលអាចដឹងបានថា ពេលណាទារកដល់ពេលកើត

បូក ១ ខែ និងថែម 7 ថ្ងៃទៀតទៅលើពេលដែលអ្នកមានឈាមរដូវចុងក្រោយ។ ទារកអ្នកប្រហែលជាកើតក្នុងថ្ងៃណាមួយនៃរយៈពេល 2 សប្តាហ៍ ឬ ក្រោយពីនោះ។



□	□	□	□	□
□	□	□	□	□

ស្ត្រីអាចដឹងបានថាពេលណាទារករបស់នាងត្រូវកើត ដោយការចំណាំរាប់ពេលព្រះខែពេញរង់ឱ្យបាន 10 ដងកន្លងទៅ ចាប់តាំងពីនាងមានឈាមរដូវចុងក្រោយបង្អស់។

**ការថែទាំសុខភាពឱ្យម៉ែម្តងមានផ្ទៃពោះ**

បើអ្នកអាចថែទាំសុខភាពឱ្យម៉ែម្តងមានផ្ទៃពោះ អ្នកនឹងបានសុខសាន្តទាំងក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ និងសម្រាលកូន ហើយទារកក៏មានសុខភាពម៉ែម្តងផងដែរ។ ចូរព្យាយាមធ្វើបែបនេះ៖ -

- ចូរដេក ឬ សម្រាកឱ្យបានច្រើនតាមដែលអ្នកអាចធ្វើបាន ។
- ចូរទៅពិនិត្យផ្ទៃពោះ ( មុនពេលសម្រាលកូន ) ឱ្យទៀងទាត់ ។
- បើអ្នកមិនធ្លាប់បានចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺតេតាណូស ចូរទៅចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំងនេះឱ្យបានឆាប់បំផុត ។ ចូរធ្វើយ៉ាងណាត្រូវចាក់វ៉ាក់សាំង 2 ដងមុនពេលសម្រាលកូន ។
- ចូរសម្អាតខ្លួនប្រាណឱ្យបានស្អាតបាតជានិច្ច, ងូតទឹក, លាងសំអាត និងដុសធ្មេញឱ្យបានទៀងទាត់រាល់ថ្ងៃ ។
- ចូរហាត់សាច់ដុំកូនដោយប្រើខ្នើបលាៗ បើអ្នកអាចធ្វើដូច្នោះបាន នោះយោធិវិបសំអ្នកនឹងបានម៉ែម្តងច្រើន ក្រោយពីអ្នកសម្រាលកូនហើយ ( អានទំព័រ 101 ) ។
- ចូរផឹកទឹក ឬ ទឹកផ្លែឈើឱ្យបាន 8 កែវធំៗក្នុងមួយថ្ងៃ និងជុះនោមឱ្យបានញឹកញាប់ដើម្បីការពារពោះពេកនោម និងកុំឱ្យរលាកតម្រងនោម ។
- ចូរហាត់ប្រាណប្រចាំថ្ងៃផងដែរ ។
- ចូរទៅរកការព្យាបាលបើអ្នកគិតថា ខ្លួនឯងបានឆ្លងជំងឺកាមរោគ ឬ ជំងឺឆ្លងផ្សេងទៀត ។
- ចូរចៀសវាងប្រើថ្នាំទំនើបៗ ឬ ថ្នាំផ្សំពីប្លូសឈើ/ដើមរុក្ខជាតិ ដរាបណាបុគ្គលិកសុខាភិបាលដែលដឹងថាអ្នកមានផ្ទៃពោះអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកប្រើ ។
- ហាមផឹកគ្រឿងស្រវឹង ជក់បារី ឬ បៀមថ្នាំជក់ ។ គ្រឿងទាំងនេះមិនល្អសំរាប់អ្នក វានឹងធ្វើឱ្យទារករបស់អ្នកងាយរងគ្រោះ ។
- ចូរចៀសវាងថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិត ឬ ជាតិគីមីពុលពីរោងចក្រ ។
- ចូរនៅឱ្យឆ្ងាយពីក្មេងដែលមានស្នាមកន្ទួលៗពេញខ្លួន ។ ស្នាមកន្ទួលទាំងនេះអាចបានបង្កពីជំងឺស្នាម ដែលវាអាចធ្វើឱ្យកូនក្នុងផ្ទៃរបស់អ្នកងាយរងគ្រោះ ។
- បើអ្នកប្រើកម្មវិធីបន្ថែមបង់លាមក ចូរអនុវត្តវាឱ្យបានទៀងទាត់ ( អានទំព័រ 107 ) ។

**ចូរបរិភោគម្ហូបអាហារឱ្យបានច្រើនប្រភេទ**

បើអ្នកមានផ្ទៃពោះ ឬ កំពុងបំបៅដោះកូន អ្នកត្រូវការហូបចំណីអាហារឱ្យបានច្រើនជាងធម្មតា ។ ចំណីអាហារបន្ថែមនឹងជួយអ្នកឱ្យមានកំលាំងពលកម្មគ្រប់គ្រាន់ ហើយជួយឱ្យទារករបស់អ្នកលូតលាស់ផងដែរ ។ ចូរព្យាយាមហូបម្ហូបអាហារឱ្យបានច្រើនមុខតាមដែលអាចធ្វើបាន ៖- ម្ហូបអាហារចំបង ( ការបូអ៊ីជ្រាត ), ម្ហូបអាហារទ្រទ្រង់ការលូតលាស់ ( ប្រូតេអ៊ីន ), ម្ហូបអាហារទ្រទ្រង់ភាពស្រស់ថ្លា ( វីតាមីននិងជាតិរ៉ែ ) និងម្ហូបអាហារជំនួយថាមពល ( ជាតិខ្លាញ់, ប្រេង និងស្ករ ) រួមនឹងផ្លែឈើឱ្យបានច្រើន ។ ( ព័ត៌មានបន្ថែមអំពីការហូបចុកឱ្យត្រឹមត្រូវ ចូរអានទំព័រ 86 ) ។

**ការទប់ស្កាត់ជំងឺស្លេកស្លាំង ( ឈាមខ្សោយ )**

វាជាការសំខាន់យ៉ាងពិសេសសំរាប់អ្នកដើម្បីទទួលបានចំណីអាហារមានជាតិរ៉ែឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ធ្វើដូច្នោះឈាមនឹងបានខ្លាំងម៉ែម្តង ។ បើអ្នកមានផ្ទៃពោះនិងមានជំងឺឈាមខ្សោយ ហើយធ្លាក់ឈាមខ្លាំងនៅអំឡុងពេលសម្រាលកូន អ្នកងាយនឹងធ្លាក់ខ្លួនឈឺធ្ងន់ ធ្ងរ ឬ ស្លាប់ផងដែរ ។ ព័ត៌មានបន្ថែមអំពីជំងឺស្លេកស្លាំង/ឈាមខ្សោយ ចូរអានទំព័រ 87 ដល់ 88 ។

**ជីវិតជាតិអាស៊ីតហ្វូលិក (Folic Acid / Folate)**

ការមិនទទួលបានជីវិតជាតិអាស៊ីតហ្វូលិកគ្រប់គ្រាន់អាចបណ្តាលឱ្យកើតជំងឺស្លេកស្លាំង/ឈាមខ្សោយ ហើយក៏អាចបណ្តាលឱ្យទារកខូចទ្រង់ទ្រាយពីកំណើតផងដែរ ដូចជាការលូតលាស់ផ្នែកខ្លាំងកងខ្លាំង ឬ ក្នុងខួរក្បាល ។ ដើម្បីការពារបញ្ហាទាំងនេះ ជាការសំខាន់បំផុតអ្នកត្រូវទទួលបានជីវិតជាតិអាស៊ីតហ្វូលិកគ្រប់គ្រាន់មុនពេលមានផ្ទៃពោះ និងបីខែដំបូងនៃការមានផ្ទៃពោះ។

**ម្ហូបអាហារទាំងនេះមានជីវិតជាតិអាស៊ីតហ្វូលិកយ៉ាងច្រើន :-**

- ពពួកបន្លែស្លឹកដែលមានពណ៌បៃតងចាស់ៗ ។
- ពពួកសាច់ ( ជាពិសេសថ្លើម, ក្រលៀន និង សាច់នៃសរីរាង្គផ្សេងទៀត ) ។
- ពពួកបន្លែគ្រាប់ សណ្តែក, គ្រាប់ផ្កាឈូកវ័ត្ត, ល្ពៅ, និងគ្រាប់ល្ពៅ ឬ គ្រាប់ធញ្ញជាតិ ។
- ពពួកអាហារគ្រាប់ ( អង្ករដែលនៅមានជាតិកន្ទួកច្រើន, អង្ករពណ៌ត្នោត, អង្ករពណ៌ក្រមៅៗ ឬ អង្ករបានពីស្រូវសាឡី ) ។
- ត្រី ។
- ស៊ុត ( ពងមាន់-ពងទា ) ។
- ផ្សិត ។



**អាស៊ីតហ្វូលិកប្រភេទផ្សេងៗគ្នា**

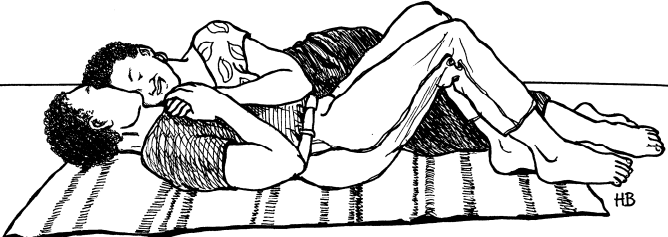
ស្រ្តីខ្លះប្រើជីវិតជាតិអាស៊ីតហ្វូលិក ដែលបានផលិតជាថ្នាំគ្រាប់សំរាប់លេប ។ ចូរលេបថ្នាំជាតិអាស៊ីតហ្វូលិកពីចំណុះ 0.5 ទៅ 0.8 មីលីក្រាម ( 500 ទៅ 800 មីក្រូក្រាម) មួយដងក្នុងមួយថ្ងៃ ។ ស្រ្តីពិការខ្ពងគម គួរលេបជីវិតជាតិអាស៊ីតហ្វូលិក ចំណុះ 800 មីក្រូក្រាម, មួយដងក្នុងមួយថ្ងៃ ។

**ការរួមភេទក្នុងរំលងពេលមានផ្ទៃពោះ**

ស្រ្តីខ្លះមិនសូវជាចង់រួមភេទក្នុងពេលកំពុងមានផ្ទៃពោះ ។ ស្រ្តីខ្លះទៀតចង់រួមភេទច្រើនជាងសព្វដង ។ អារម្មណ៍របស់ស្រ្តីទាំងពីរក្រុមនេះគឺជាដូចគ្នា ។ ការចង់រួមភេទ ឬ មិនចង់នោះជាដូចគ្នា និងគ្មានអ្វីចម្លែកសំរាប់ស្រ្តីនិងទារកឡើយ ។ ការរួមភេទគឺគ្មានគ្រោះថ្នាក់អ្វីប៉ះពាល់ដល់ទារកឡើយ ។

ជួនកាលការរួមភេទមិនស្របទៅក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះ ។ អ្នកនឹងដៃគូ/ប្តីអាចសាកល្បងស្ថានភាព, ទីតាំងផ្សេងៗ ។ វាប្រហែលជាមានអារម្មណ៍ស្រួលជាងមុន បើអ្នកនៅពីលើ ឬ ស្ថិតក្នុងស្ថានភាពអង្គុយ ឬ ឈរ ឬ បើអ្នកដេកចំហៀងខ្លួន ។ អាស្រ័យទៅលើពិការភាពរបស់អ្នក អ្នកអាចសាកល្បងតាមលំនាំផ្សេងៗ ទាល់តែអ្នករកឃើញស្ថានភាពមួយដែលស្របសំរាប់អ្នក ។

ជាការត្រឹមត្រូវណាស់ ប្តីប្រពន្ធអាចមានមេត្រីភាពជិតស្និទ្ធនឹងគ្នា ហើយធ្វើឱ្យមានការសប្បាយរីករាយទៅតាមវិធីផ្សេងៗ ជាជាងការរួមភេទ ។ ប្តីប្រពន្ធមួយចំនួនប្រើការស្នាបអង្អែល និងម៉ាស្សាវាងកាយឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក ។ ប្តីប្រពន្ធខ្លះទៀតនិយាយគ្នាអំពីក្តីសង្ឃឹមនិងបំណងប្រាថ្នាសំរាប់ថ្ងៃអនាគត ។





**ការរួមវិញប្រគល់ដោយសុខត្ថិភាព**

បើអ្នកមានផ្ទៃពោះនិងមានការរួមវិញក្នុងផែនការនោះ វាជាការសំខាន់ដើម្បី ចៀសវាងជំងឺឆ្លងផ្សេងៗ ដោយធ្វើឱ្យប្រាកដថាអ្វីៗក៏ដោយដែលអ្នកសិក្សាចូលក្នុង រាងកាយរបស់អ្នក គឺបានធ្វើអនាម័យស្អាតបាត។ អ្វីៗទាំងនេះរួមទាំងលិង្គនិងដៃ។ បុរសដែលរួមវិញជាមួយស្ត្រីច្រើននាក់ត្រូវតែប្រើស្រោមអនាម័យជានិច្ច-រួមទាំង ស្ត្រីជាដៃគូដែលកំពុងមានផ្ទៃពោះផងដែរ។ ស្រោមអនាម័យគឺជាវិធីល្អមួយដើម្បីទប់ស្កាត់ ការឆ្លងវីរុសហ៊ីវ/អេដស៍ និងជំងឺផ្សេងទៀត។ ចូរអានពីទំព័រ 189 ដល់ 192 ដើម្បីស្វែងយល់ឱ្យបានច្រើនអំពីស្រោមអនាម័យ។



ស្រោមអនាម័យគឺជាវិធីល្អមួយដើម្បី ទប់ស្កាត់ការឆ្លងជំងឺពេលកំពុងមានផ្ទៃពោះ

**ការរួមវិញនិងការឈឺពោះសម្រាលកូនមិនគ្រប់ខែ**

បើអ្នកធ្លាប់មានទារកពីមុនហើយឆ្លាប់ឈឺពោះសម្រាលកូនមិនគ្រប់ខែ វាជារឿងល្អបំផុតសំរាប់អ្នកនោះ គឺឈប់រួមវិញ ក្រោយពីមានផ្ទៃពោះបាន 6 ខែ។ វិធីនេះប្រហែលជាជួយទប់ស្កាត់មិនឱ្យអ្នកឈឺពោះកើតកូន ពេលដែលទារកមិនទាន់គ្រប់ខែ។

**អំឡុង 9 ខែនៃការមានផ្ទៃពោះ**

តាមធម្មតាការមានផ្ទៃពោះគឺមានរយៈពេល 9 ខែ និងបានបែងចែកជាបីផ្នែក ដែលផ្នែកនីមួយៗមាន 3 ខែ។ ក្នុងអំឡុង 3 ខែនីមួយៗនៃផ្នែកទាំងបីនេះ រាងកាយរបស់ស្ត្រីបានឆ្លងកាត់ការប្រែប្រួលយ៉ាងច្រើន។

**ខែទី 1 ដល់ ខែទី 3**

ពេលអ្នកមានផ្ទៃពោះ 3 ខែដំបូង ហើយទារកអ្នកចាប់ផ្តើមលូតលាស់ ដោះរបស់អ្នកក៏ចាប់ផ្តើមរីកធំនិងរឹងជាងមុនផងដែរ។ អ្នកប្រហែលជាមានអារម្មណ៍អស់កំលាំងខុសពីធម្មតា និងក៏មានអាការៈចង្អោរ ហើយពេលខ្លះមានក្អកផងដែរ។ ( នៅតាមតំបន់ខ្លះ អាការៈបែបនេះហៅថា "ចាញ់កូន" )

**ខែទី 4 ដល់ ខែទី 6**

ស្ត្រីជាច្រើននាក់រីករាយសប្បាយចិត្តពេលដែលផ្ទៃពោះរបស់ពួកគេបានប្រមាណ 4 ខែ, 5 ខែ និង 6 ខែ។ តាមធម្មតា ពួកគេ លែងមានអារម្មណ៍មិនស្រួលក្នុងពោះ និងលែងអស់កំលាំងទៀតហើយៗកើនកំលាំងពល់យ៉ាងច្រើន។ នេះជាពេលដែលផ្ទៃពោះរបស់ ពួកគេរីកធំ ( ខ្នាតពោះ ), ទារកចាប់កំរើកក្នុងពោះ, និងអ្នកអាចស្តាប់ឮសង្វាក់បេះដូងរបស់ទារក។

**ខែទី 7 ដល់ ខែទី 9**

នេះជាពេលដ៏គួរឱ្យរំភើបណាស់ក្នុងរយៈពេលមានផ្ទៃពោះរបស់អ្នក។ អ្នកដឹងថាកូនកំរើករៀងរាល់ថ្ងៃ។ ទន្ទឹមគ្នានោះដែរ ពោះរបស់អ្នកក៏កាន់តែរីកធំឡើងៗ អាស្រ័យលើភាពពិការរបស់អ្នក អ្នកប្រហែលជាមានការពិបាកច្រើនជាងមុន ឬ ពិបាកក្នុងការធ្វើ កិច្ចការប្រចាំថ្ងៃ។ បើអ្នកដឹងថាមានការពិបាកនៅអំឡុង 6 ខែដំបូងនៃការមានផ្ទៃពោះ ករណីនេះប្រហែលជាត្រូវមានជាបន្ត ហើយ អាចយ៉ាប់យឺនច្រើនឡើងៗ។

នៅអំឡុងខែចុងក្រោយបំផុត ប្រមាណពីរអាទិត្យមុនពេលសម្រាលកូន ជាញឹកញាប់ទារកនឹងត្រសុលសំរុកចុះក្រោម ជា ពិសេសកូនដំបូង ហើយអ្នកប្រហែលដឹងថាខ្លួនឯងដកដង្ហើមបានស្រួលជាងមុន។

អ្វីដែលត្រូវរំពឹងទុក

ការដឹងថាកូនកម្រើក

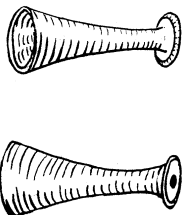
ចំពោះស្ត្រីស្ទើរតែទាំងអស់ រឿងដែលរំភើបចិត្តបំផុតនៃការមានផ្ទៃពោះនោះ គឺដឹងថាកូនកម្រើកក្នុងពោះ ។ ស្ត្រីស្ទើរតែទាំងអស់មិនគិតដល់ភាពពិការរបស់ខ្លួនឡើយ តែហាក់ដូចជាមានលទ្ធភាពក្នុងការសំគាល់ដឹងអំពីចលនាកម្រើកនោះ ធ្វើបើចំណាប់អារម្មណ៍នោះពិបាកនឹងកត់សំគាល់នៅលើកដំបូងក៏ដោយ ។ ស្ត្រីជាច្រើនបានរៀបរាប់ថា វាដូចជាកំរើកវិចៗ ហើយអ្នកឯទៀតបានប្រៀបធៀបថាវាមានចលនាដូចគ្នានឹងការឆ្លល់ក្នុងពោះអញ្ចឹងដែរ ។ ស្ត្រីខ្លះទៀតសំគាល់ដឹងថាមានសំពាធមួយក្នុងពោះ ហើយយកដៃរបស់ខ្លួនទៅស្ទាបចលនានោះ ។



ពេលទារកចាប់កម្រើកក្នុងអំឡុងពេល 4 ខែ ចលនានោះមានសភាពស្រាលៗ ហើយអ្នកប្រហែលជាមិនអាចដឹងថាកូនកម្រើករាល់ថ្ងៃឡើយ ។ ប៉ុន្តែពេលឈានចូល 5 ខែ អ្នកគួរតែដឹងកូនកម្រើករាល់ថ្ងៃ (មិនរាប់ម៉ោងពេញៗថ្ងៃឡើយ- គឺមានពេលសម្រាករវាងការកម្រើកម្តងៗ) ។ បើអ្នកព្រួយបារម្ភដោយសារអ្នកសំគាល់ដឹងថាកូនមិនកម្រើកសោះក្នុងពេលពីរ-បីម៉ោងម្តង ចូរហិរភាគ ឬ ក៏ផឹកទឹក ហើយដេកចំហៀងខ្លួននៅកន្លែងស្ងាត់មួយឱ្យបានកន្លះម៉ោង ។ នៅអំឡុងពេលនោះ អ្នកគួរតែដឹងថាកូនកម្រើកយ៉ាងតិចណាស់ 3 ដងដែរ ។ បើអ្នកមិនដឹង ឬ សំគាល់ថាគ្មានអ្វីកម្រើកសោះ ចូរទៅជួបពិគ្រោះជាមួយពេទ្យឆ្លប ឬ បុគ្គលិកសុខាភិបាល ។

ការស្តាប់ឮសម្លាប់បេះដូងរបស់ទារក

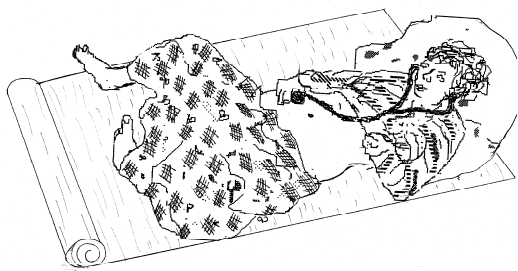
អ្នកអាចស្តាប់ឮសម្លាប់បេះដូងរបស់ទារក បន្ទាប់ពីមានផ្ទៃពោះបានប្រមាណ 5 ខែ ហើយអ្នកកាន់តែងាយស្រួលដឹងថែមទៀត កាលណាផ្ទៃពោះកាន់តែរីកធំឡើងៗទៅតាមថ្ងៃខែរបស់វា ។ សម្លាប់បេះដូងរបស់ទារកគឺលោតលឿនហើយស្ងាត់ ។ វាមិនជាការងាយស្តាប់ឮឡើយ ទោះបីជាមនុស្សម្នាក់មានកិរិយាការស្តាប់ឮច្បាស់ជាងគេឯងក៏ដោយ ហើយវាក៏កាន់តែពិបាកស្តាប់ដឹងផងដែរ ។ ពេទ្យឆ្លប ឬ បុគ្គលិកសុខាភិបាលអាចប្រើឧបករណ៍ស្តាប់សម្លាប់បេះដូង ដើម្បីស្តាប់សម្លាប់បេះដូងរបស់ទារក ។ វាជាការពិបាកសំរាប់ម្តាយទារកផ្ទាល់ផងដែរក្នុងការស្តាប់ ដរាបណាគាត់មានឧបករណ៍នោះដើម្បីស្តាប់សម្លាប់បេះដូង (គឺ ស្តេតូស្កូបដែលពេទ្យប្រើដើម្បីស្តាប់សម្លាប់បេះដូង ឬ ពេលវាស់សំពាធឈាម) ។



ហេតូស្កូបស្តាប់សម្លាប់បេះដូង



ហេតូស្កូបស្តាប់នឹងត្រចៀកម្ខាងអាចប្រើដើម្បីស្តាប់សម្លាប់បេះដូងទារក



សម្លាប់បេះដូងរបស់ទារកលោតលឿនហើយស្ងាត់។ វាប្រហែលជាមានសំលេងដូចនាឡិកាដាក់ក្រោមខ្នើយ ប៉ុន្តែវាលោតលឿនជាង។ សម្លាប់បេះដូងរបស់ទារកលោតពីរដងលឿនជាងសម្លាប់បេះដូងរបស់មនុស្សធំដែលមានសុខភាពល្អ។ អ្នកអាចស្តាប់វាដោយខ្លួនឯងជាមួយស្តេតូស្កូប។

**ការបាត់បង់កូនក្នុងផ្ទៃ (រលូតកូន)**

ស្ត្រីពិការក៏មិនលើសពីស្ត្រីមិនពិការប៉ុន្មានដែរចំពោះបញ្ហារលូតកូន ។ ការបាត់បង់កូនក្នុងផ្ទៃគឺជារឿងលំបាកណាស់ ចំពោះបុគ្គលដែលចង់បានកូន ប៉ុន្តែពិសេសវាលំបាកខ្លាំងថែមទៀតចំពោះស្ត្រីពិការ ។ មនុស្សជាច្រើនប្រហែលជាគិតថាស្ត្រីពិការមិនគួរមានផ្ទៃពោះឡើយ ហើយបើមានផ្ទៃពោះ នាងនឹងប្រឈមមុខជាមួយការជំនាស់ពិសហគមន៍របស់នាង ។ បើនាងបាត់បង់កូនក្នុងផ្ទៃ មនុស្សទាំងឡាយប៉ាន់ស្មានថាវាដោយសារតែភាពពិការរបស់នាង ។ នាងក៏ប្រហែលជាគិតបែបនោះដែរ ។ ជារឿយៗការរលូតកូនភាគច្រើនកើតឡើងនៅអំឡុងបីខែដំបូងនៃការមានផ្ទៃពោះ ។ បញ្ហារលូតកូនអាចកើតឡើងពីហេតុផលយ៉ាងច្រើន ដូចជា :-

- ពងក្នុងស្បូនរបស់ស្ត្រី ឬ មេជីវិតមិនល្អនៅក្នុងទឹកកាយរបស់បុរស
- ទ្រង់ទ្រាយស្បូនរបស់ស្ត្រីមានបញ្ហា
- ដុំសាច់សរសៃៗ (fibroids) ដុះក្នុងស្បូន
- រលាក ឬ ដំបៅក្នុងស្បូន ឬ រន្ធយោនី
- មានជំងឺដូចជា គ្រុនចាញ់
- ធ្វើការងារធ្ងន់ធ្ងរ ឬ មានគ្រោះថ្នាក់
- ពុលអ៊ីមួយ
- កង្វះអាហារូបត្ថម្ភ
- អារម្មណ៍តឹងតែងក្នុងចិត្ត



ការបាត់បង់កូនក្នុងផ្ទៃគឺជារឿងធម្មតា។ បើវាកើតឡើងចំពោះអ្នក វាមិនមានន័យថា អ្នកមិនអាចមានផ្ទៃពោះដែលមានសុខភាពល្អលើកក្រោយនោះទេ។

បើអ្នកបានរលូតកូន ចូរថែទាំខ្លួនឱ្យល្អឱ្យបានពីរ-បីថ្ងៃ ។ បែបនេះអាចជួយទប់ស្កាត់មិនឱ្យអ្នកកើតរោគរលាក ឬ ដំបៅហើយជួយឱ្យរាងកាយអ្នកឆាប់ជាសះស្បើយ ។ ចូរព្យាយាម :-

- ផឹកទឹកឱ្យបានច្រើន និងហូបចំណីអាហារសំបូរជីវជាតិ ( ចូរអានទំព័រ 86 ) ។
- សម្រាកឱ្យបានញឹកញាប់ ។ ចូរចៀសវាងធ្វើការងារធ្ងន់ៗចំនួន 7 ថ្ងៃ ។
- ដូចទឹកឱ្យទៀងទាត់ ប៉ុន្តែហាមលាងសំអាតរន្ធយោនី ឬ អង្គុយត្រាំទឹកក្នុងទឹកដៃ/អាង ដរាបណាឈាមលែងធ្លាក់បានពីរ-បីថ្ងៃសិន ។
- ចូរប្រើកំណាត់ ឬ កន្ទបស្អាតដើម្បីទ្រាប់ឈាម ហើយផ្លាស់វាចេញឱ្យញឹកញាប់ ។
- ហាមដាក់អ្វីៗទាំងអស់ចូលក្នុងរន្ធយោនី និងហាមរួមភេទរហូតដល់ឈាមឈាម យ៉ាងហោចណាស់ពីរអាទិត្យដែរ និងក្រោយពីឈាមលែងធ្លាក់បានពីរ-បីថ្ងៃ ។
- ចូររង់ចាំទាល់តែឈាមរដូវធ្លាក់បានបីដងសិន មុនពេលអ្នកព្យាយាមឱ្យមានផ្ទៃពោះម្តងទៀត ។ បើអ្នករង់ចាំនោះឱកាសរលូតកូនកើតមានតិច ។

បញ្ហារលូតកូន ទោះបីជាអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះភ្លាមៗ ឬ ច្រើនខែហើយក៏ដោយ អាចធ្វើឱ្យអ្នកឈឺចិត្តនិងកើតទុក្ខខ្លាំង ។ វាអាចធ្ងន់ធ្ងរជាងនេះដោយសារមនុស្សនៅជុំវិញអ្នកប្រហែលជារំពឹងថា ការឈឺចាប់ក្នុងរាងកាយអ្នកនឹងរលាយបាត់ទៅហើយៗស្មានថាអ្នកបានធូរស្បើយឡើងវិញ ។ ពួកគេប្រហែលជាមិនដឹងថាអ្នកសោកសៅក្នុងចិត្តខ្លាំងយ៉ាងណាឡើយ ។

ចូរបណ្តោយពេលឱ្យចិត្តកាយរបស់អ្នកបានយំនិងសោកសៅ ។ ចូរចំណាយពេលជាមួយមិត្តភក្តិណាដែលយល់ចិត្តអ្នក ហើយកុំបង្ខំខ្លួនឯងឱ្យសប្បាយចិត្តក្នុងពេលដែលចិត្តកាយអ្នកមិនទាន់បានធូរស្រាលឡើងវិញ ។

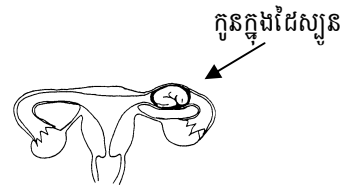
**ការឈឺក្នុងពោះផ្នែកខាងក្រោម (ម៉ូក្រាមផ្លិត)**

ការឈឺចាប់ខ្លាំងហើយញឹកញាប់នៅអំឡុងពេលបីខែដំបូងនៃការមានផ្ទៃពោះ អាចបណ្តាលមកពីការមានកូនក្រៅស្បូន គឺ មានកូនក្នុងដៃស្បូន ។ កាលណាដៃស្បូនយឺតទៅតាមទំហំកូនលូតលាស់ វាបង្កឱ្យឈឺចាប់ ។ បើកូនលូតលាស់ធំឡើងៗ ដៃស្បូននឹងឆ្ងាយ ហើយធ្លាក់ឈាម ។ ករណីនេះគឺមានគ្រោះថ្នាក់ណាស់ ។ អ្នកនឹងចេញឈាមក្នុងពោះ ហើយអាចស្លាប់ផងដែរ ។

**រោគសញ្ញានៃការមានកូនក្នុងដៃស្បូន :-**



- អ្នកលែងមានឈាមរដូវ
- ឈឺក្នុងពោះផ្នែកក្រោមផ្លិត មួយចំហៀងខ្លួន
- មានឈាមធ្លាក់តិចតួចពីរន្ធយោនី
- វិលមុខ, ខ្សោយ, វិលៗចង់ស្លាប់



**បើអ្នកមានរោគសញ្ញាទាំងនេះ ចូរទៅមន្ទីរពេទ្យដែលនៅជិតបំផុត។**

**ការធ្លាក់យាមទៅអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ**

បើអ្នកមានឈាមធ្លាក់តិចតួចនៅអំឡុងបីខែដំបូងនៃការមានផ្ទៃពោះ ចូរកុំព្រួយបារម្ភឱ្យសោះ ។ ករណីនេះគ្មានអ្វីចម្លែកទេ ជាពិសេសបើវាគ្មានការឈឺចាប់ ឬ ឈឺស្តុំ ។ **ប៉ុន្តែអ្នកត្រូវតែទៅមន្ទីរពេទ្យដើម្បីឱ្យទទួលបានការជួយផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រជាបន្ទាន់ បើអ្នកមាន :-**

- ធ្លាក់ឈាមច្រើនជាងឈាមរដូវ ទោះជាពេលណាក៏ដោយក្នុងពេលអ្នកកំពុងមានផ្ទៃពោះ ។
- ធ្លាក់ឈាមរួមជាមួយការឈឺចាប់ ទោះជាពេលណាក៏ដោយក្នុងពេលអ្នកកំពុងមានផ្ទៃពោះ ។
- ធ្លាក់ឈាមដោយគ្មានការឈឺចាប់ ក្រោយពីផ្ទៃពោះបានឆ្លងផុតរយៈពេលបីខែដំបូង ។

**ភាពមិនស្របទាក់ទងនឹងការមានផ្ទៃពោះ**

ស្ត្រីជាច្រើននាក់បានឆ្លងកាត់ភាពប្រែប្រួលនិងភាពមិនស្របណាក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ ។ ចំពោះស្ត្រីពិការមួយចំនួន ភាពមិនស្របណានៃភាពពិការរបស់ខ្លួនក៏កាន់តែយ៉ាប់យឺតឡើងៗ ហើយខ្លះទៀតក៏មានតិចតួច ។

ភាពមិនស្របណាមួយចំនួនដូចជា អស់កំលាំងខ្លាំង ឬ ឈឺចុកផ្នែកខ្លះចង្កេះ គឺជារឿងធម្មតាដែលកើតឡើងចំពោះស្ត្រីគ្រប់រូប រួមទាំងស្ត្រីពិការផងដែរ ។ អ្វីដែលអាចជាការខុសប្លែកសំរាប់ស្ត្រីពិការនោះ គឺការដឹងពីបញ្ហាមួយដែលបានបង្កពីការមានផ្ទៃពោះ ឬ ក៏ពីភាពពិការរបស់នាង ។ ចូរស្វែងសំគាល់មើលនូវអ្វីដែលធម្មតាចំពោះរាងកាយអ្នក ធ្វើដូច្នោះអ្នកអាចដឹងនូវអ្វីដែលខុសប្លែក ។ នៅពេលអ្នកទៅជួបបុគ្គលិកសុខាភិបាល នោះអ្នកនឹងទទួលបានការជួយ ។

អ្នកស្គាល់ខ្លួនឯងច្បាស់ជាងនរណាៗទាំងអស់។ ដូច្នោះពេលអ្នកមានផ្ទៃពោះ ចូរផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះអ្វីដែលធម្មតា និងមិនធម្មតាក្នុងរាងកាយរបស់អ្នក។ បែបនេះ អ្នកអាចដឹងបើមានអ្វីមួយទាស់ខុសដែលបង្កពីភាពពិការ ឬ បង្កពីការមានផ្ទៃពោះ។



បើអ្នកមុខជាមានបញ្ហាខ្លះដោយសារភាពពិការរបស់អ្នក ដូចជាវលាកប្រព័ន្ធបង្ហូរទឹកនោមដោយសារអ្នកមានពិការភាពប្រព័ន្ធបញ្ជាចលនាក្នុងខួរក្បាល នោះអ្នកប្រហែលជាមានបញ្ហាទាំងនេះច្រើនញឹកញាប់នៅអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ ។ ការប្រែប្រួលនិងបញ្ហាទាំងនេះអាចកើតឡើងនៅពេលណាមួយក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះរបស់អ្នក អាស្រ័យលើរាងកាយអ្នកនិងការអភិវឌ្ឍរបស់ទារក ។

ស្ត្រីរាល់រូបម្នាក់ៗធ្វើការទំលាប់ខ្លួនទៅតាមកាលៈទេសៈក្នុងជីវិតរបស់នាងដើម្បីកូនក្នុងផ្ទៃរបស់នាង ។ នេះជាការប្រែប្រួលមួយចំនួនដែលស្ត្រីពិការប្រហែលជាត្រូវឆ្លងកាត់ ហើយត្រូវការយោបល់ដែលជាវិធីដើម្បីទទួលបាននិងដោះស្រាយវា ។

**អារម្មណ៍អស់កំលាំងនិងរហិតវិហារ**

ស្ត្រីស្ទើរតែទាំងអស់មានអារម្មណ៍អស់កំលាំងនិងរហិតវិហារនៅអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ 3 ឬ 4 ខែដំបូង ។ សំរាប់ព័ត៌មានលំអិតអំពីមូលហេតុដែលអាចកើតឡើង ចូរអានអំពី ៖-

- ជំងឺស្លេកស្លាំង/ឈាមខ្សោយ ( ចូរអានសៀវភៅទីណាដែលស្ត្រីគ្មានវេជ្ជបណ្ឌិត ទំព័រ 172 ) ។
- ហូបម្ហូបអាហារមានជីវជាតិមិនគ្រប់គ្រាន់/ខ្វះអាហារូបត្ថម្ភ ( អានសៀវភៅទីណាដែលស្ត្រីគ្មានវេជ្ជបណ្ឌិត ទំព័រ165 ) ។
- បញ្ហាអារម្មណ៍ ( ចូរអានសៀវភៅទីណាដែលស្ត្រីគ្មានវេជ្ជបណ្ឌិត ទំព័រ 416 ) ។

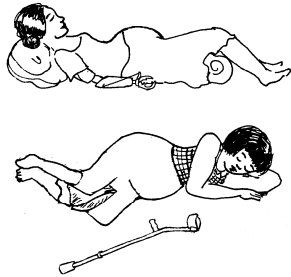
**លំបាកក្នុងការដេក**

ស្ត្រីជាច្រើនមានការលំបាកក្នុងការដេកពេលយប់ នៅអំឡុងពេលប្រមាណ 3 អាទិត្យចុងក្រោយនៃការមានផ្ទៃពោះ ។ ករណីនេះអាចកើតឡើងដោយសារពួកគេត្រូវការផ្ទះនោមពេលយប់ ឬ ដោយសាររមួលក្រពើ ( ចូរអានទំព័រ 222 និង 225) . ឬ ដោយសារទារកក្នុងពោះធាក់បំរាស់ ។ វាអាចជាការលំបាកក្នុងការរកស្ថានភាពស្រណុកស្រួលដើម្បីដេក ។ បើអាចធ្វើបាន ចូរព្យាយាមសំរាកនៅពេលថ្ងៃដើម្បីបំពេញការរំខានដេកមិនលក់នៅពេលយប់ ។

វាជារឿងសំខាន់ដើម្បីរកស្ថានភាពដេកនិងសំរាកឱ្យបានស្រណុកស្រួល ។ រឿងសំខាន់បំផុតដែលត្រូវចងចាំ គឺមិនត្រូវដេកផ្ទាល់ឡើយ ។ ការដេកបែបនេះអាចធ្វើឱ្យទំងន់ផ្ទៃពោះសង្កត់ធ្ងន់លើសរសៃឈាមក្នុងពោះអ្នក ហើយបង្កបញ្ហាឱ្យឈាមរត់មិនស្មើស្ម័គ្រ ។ វាក៏អាចបង្កបញ្ហាជាមួយការរំលាយអាហារ, ការគ្រលៀសខ្លួន និងការដកដង្ហើម ។

**អ្វីដែលត្រូវធ្វើ**

- ចូរផឹកទឹកដោះគោស្រស់ក្តៅអ៊ិនៗ ឬ ស៊ុបក្តៅៗមុនពេលព្យាយាមដេក ។
- ចូរដេកបែបទម្រេត ឬ យកខ្នើយកល់ពីក្រោយក្បាលនិងស្នា ហើយបត់ភ្នែក ឬ ខ្នើយអោប ឬ រមួរកាសែតដាក់កល់ក្រោមជង្គង់ ។
- ចូរដេកចំហៀងខ្លួន ។ បើអាចធ្វើបាន ចូរដេកចំហៀងខ្លួនខាងឆ្វេង ស្ថានភាពនេះគឺល្អបំផុតសំរាប់ឱ្យចលនាឈាមរត់បានស្មើ ។ ចូរយករមួរអ្វីមួយដែលស្រណុកស្រួលដូចជា រមួរភ្នែក ឬ ដុំកាសែត ឬ ខ្នើយអោបដាក់កល់នៅត្រង់ចន្លោះជង្គង់និងកងដើម ។
- ចូរហូបម្ហូបអាហារដែលសំបូរជីវជាតិ ( វីតាមីន ) ធ្វើយ៉ាងណាឱ្យមានជាតិប្រូតេអ៊ីនគ្រប់គ្រាន់ ចូរប្រើអំបិលខ្លះក្នុងម្ហូប ( ប៉ុន្តែប្រើចំនួនតិចបំផុត ) ។



**ការហើមប្រអប់ជើងនិងតូជើង**

ស្ត្រីជាច្រើនមានបញ្ហាជាមួយការហើមប្រអប់ជើងនិងតូជើងនៅអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ ជាពិសេសនៅពេលថ្ងៃរសៀល ឬ ពេលអាកាសធាតុក្តៅ ។ ការហើមប្រអប់ជើងតាមធម្មតា គឺគ្មានគ្រោះថ្នាក់អ្វីឡើយ ប៉ុន្តែការហើមខ្លាំងនៅពេលអ្នកក្រោកពីដេកពេល ព្រឹក ឬ ហើមប្រអប់ជើងហើមមុខ ទោះជាពេលណាក៏ដោយ ភាគច្រើនអាចជាភាគដែលកើតចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ គឺមានជាតិ ពុលក្នុងឈាម ( មានលក្ខណៈហើមស្រកៗនិងអាចបណ្តាលឱ្យប្រកាច់ ឬ សន្លប់) ចូរអានទំព័រ 232 ។

**ដើម្បីជួយចំពោះការហើមប្រអប់ជើងនិងតូជើង** ចូរព្យាយាមដេកចំហៀងខ្លួនឱ្យបាន 30នាទី ដេកបែបនេះឱ្យបានពីរ ឬ បី ដងក្នុងមួយថ្ងៃ ។ វាមិនសំខាន់ថាអ្នកត្រូវដេកនៅចំហៀងខ្លួនខាងណាឡើយ ។ ការគ្រាន់តែអង្គុយដោយលើកជើងឱ្យស្មើនោះ វាមិន គ្រប់គ្រាន់ឡើយ ។ វាជាការល្អបំផុតដែលអ្នកត្រូវដេកចំហៀងខ្លួន ។

**ដើម្បីជួយទប់ស្កាត់ជាតិពុលក្នុងឈាម** ចូរប្តូរម្ហូបអាហារសំបូរជីវជាតិត្រឹមត្រូវ ធ្វើយ៉ាងណាឱ្យទទួលបានជាតិប្រូតេអ៊ីន គ្រប់គ្រាន់, ផឹកទឹកឱ្យបានច្រើនបំផុត និងប្រើអំបិលខ្លះក្នុងម្ហូបអាហារ (ប៉ុន្តែប្រើវាតិចបំផុត) ។

**ចលនា និង ការទប់ស្កាត់ហានិភ័យ**

នៅអំឡុង ១ ខែនៃការមានផ្ទៃពោះ ទ្រង់ទ្រាយនៃរាងកាយរបស់អ្នកនឹងប្រែប្រួលយ៉ាងច្រើន វាប្រហែលជា ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ចលនាបំណាស់ទី ( ធ្វើដំណើរទៅនេះទៅនោះ) របស់អ្នក ។ ករណីនេះកើតឡើងចំពោះស្ត្រីស្ទើរតែ គ្រប់រូបទោះជាពួកគេពិការ ឬ មិនពិការក៏ដោយ ។ អ្នកប្រហែលជាដឹងដោយខ្លួនឯងថា អ្នកងាយបាត់បង់ជំហរខ្លួន និង ងាយជំពប់ដួល ។ ឬ អ្នកអាចមានបញ្ហានៅពេលអោនរើសវត្ថុអ្វីមួយ ។ ដោយសារតែករណីនេះ ស្ត្រីពិការជាច្រើននាក់ ដែលមានការប៉ះពាល់ចំពោះចលនាបំណាស់ទីរបស់ខ្លួន បានចាប់ផ្តើមប្រើឧបករណ៍ជំនួយដើម្បីជួយទប់ស្កាត់ហានិភ័យក្នុងពេលដើរនិងផ្លាស់ ទីតាំងពិកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយទៀតរហូតទាល់តែដល់ពេលកើតកូនហើយ ។



**ទើងដែលមានការកំពុង (ទើងដែលត្រូវការការថែទាំសិប្បនិម្មិត)**

បើតូជើង ឬ ផ្នែកណាមួយនៃតូជើងរបស់អ្នកត្រូវបានកាត់ចោល ហើយអ្នកកំពុងប្រើជើងសិប្បនិម្មិត អ្នកប្រហែលជាដឹងថា ជើងសិប្បនិម្មិតរបស់អ្នកពាក់លែងត្រូវដូចធម្មតា ដោយសាររាងកាយរបស់អ្នកកាន់តែធ្ងន់ទៅៗ ហើយស្បែកខាងលើកន្លែងដែលកាត់ នោះនឹងទៅជាហើម ។ បើអាចធ្វើបាន ចូរទៅជួបនិយាយជាមួយអ្នកបច្ចេកទេសធ្វើជើងសិប្បនិម្មិតរបស់អ្នក ក្រែងលោកអាចជួយកែ សម្រួលឱ្យអ្នកបាន ។ បើមិនអាច អ្នកប្រហែលជាត្រូវប្រើឈើច្រត់, ឧបករណ៍ដើរ, ឬ រទេះជិះមួយរយៈសិនក្នុងពេលដែលអ្នកកំពុង មានផ្ទៃពោះ ។

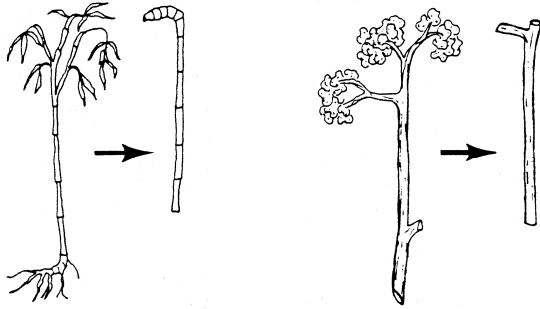
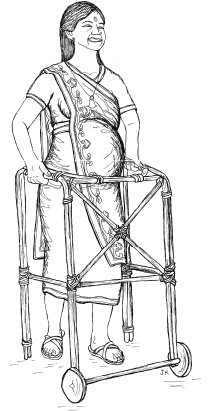


ស្ត្រីខ្លះដែលមិនធ្លាប់ប្រើរទេះជិះត្រូវប្រើរទេះជិះមួយរយៈសិនក្នុង ពេលកំពុងមានផ្ទៃពោះ។ ដំបូងអ្នកប្រហែលជាដឹងថាមានការ ពិបាកក្នុងការប្រើរទេះជិះ ប៉ុន្តែកាលណាអ្នកបានហាត់ប្រើវា រាល់ថ្ងៃ នោះអ្នកអាចទំលាប់ខ្លួនងាយស្រួលប្រើ ជាជាង ព្យាយាមទៅនេះទៅនោះដោយមិនប្រើរទេះជិះ។

**អ្វីដែលត្រូវធ្វើ**

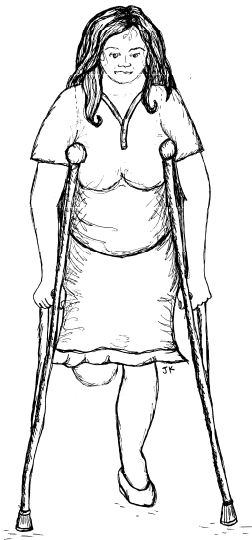
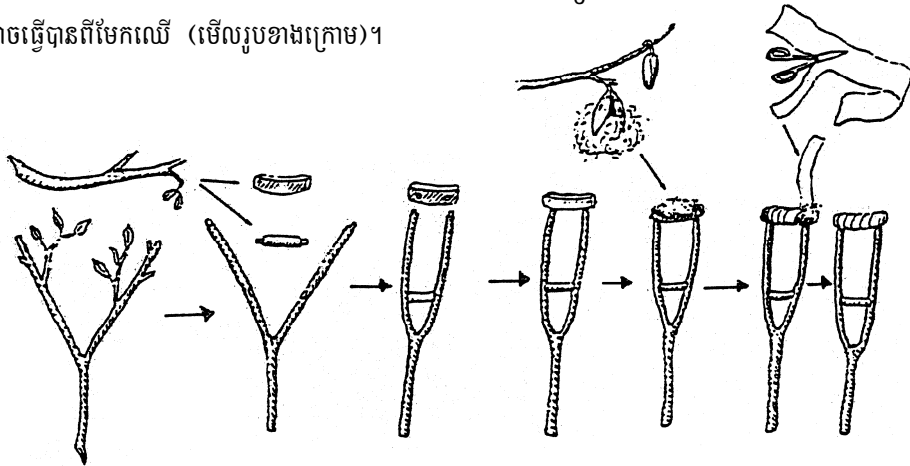
ឧបករណ៍សំរាប់ជំនួយការដើរអាចធ្វើបានពីមែកឈើ, ផ្តៅ, ឬស្បៀ ឬ ឈើ ។ ចូរយកខ្សែមាំ, វល្លិ, ចំរៀកពោះរៀនកង់ឡាន ឬ ពោះរៀនកង់ ចងភ្ជាប់កន្លែងឈើកែងគ្នានីមួយៗ ។

ឧបករណ៍សំរាប់ជំនួយការដើរដែលមានកង់ពីរនៅខាងមុខ គឺងាយស្រួលរុញដើរជាងឧបករណ៍សំរាប់ជំនួយការដើរដែលគ្មានកង់ ហើយវាមានលំនឹងមាំមួនជាងឧបករណ៍សំរាប់ជំនួយការដើរដែលមានកង់បួន ។



ឈើច្រត់ត្រង់អាចធ្វើពី មែកឈើ ឬ កូនឈើ។

ឈើច្រត់ត្រឹមតែងដៃ គឺជាឧបករណ៍សំរាប់ជំនួយការដើរល្អបំផុតដើម្បីប្រើប្រាស់ (ចូរអានទំព័រ 94)។ ប៉ុន្តែបើអ្នកមិនអាចរកវាបាន ឈើច្រត់ក្រោមភ្លៀក អាចធ្វើបានពីមែកឈើ (មើលរូបខាងក្រោម)។

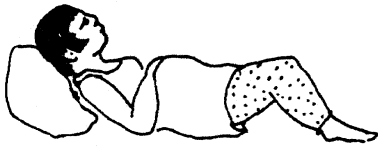


**ចលនាផ្លាស់ទីតាំងនៅអាទិត្យចុងក្រោយនៃការមានផ្ទៃពោះ**

ទោះបីជាស្ត្រីមិនពិការក៏ដោយ ជាញឹកញយៗក៏មានការលំបាកទប់ជំហរខ្លួន និងមានការពិបាកដើរទៅនេះទៅនោះផងដែរ ក្នុងអំឡុងអាទិត្យចុងក្រោយនៃការមានផ្ទៃពោះ ។ ការលំបាកគឺអាចខ្លាំងជាងនេះចំពោះស្ត្រីពិការរាងកាយដូចជា ស្វិតមួយកំណាត់ខ្លួនចុះក្រោម ឬ ចលនាសាច់ដុំមានកំណាត់ ។ ផ្ទៃពោះកាន់តែធំទៅៗនឹងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សកម្មភាពប្រចាំថ្ងៃដូចជា ការលាងសំអាតខ្លួនឯង, ស្លៀកពាក់, និងផ្លាស់ទីតាំងពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយទៀត ។

អ្វីៗដែលគ្រូនរង

ការក្រោកពីស្ថានភាពដេកនឹងបានងាយស្រួល បើអ្នក :-

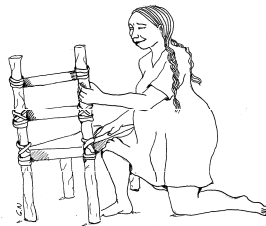


បែរទៅចំហៀងខ្លួន....

បន្ទាប់មកបញ្ឈរជង្គង់ឡើង...

ហើយងើបឈរ

ការក្រោកឡើងនឹងបានងាយផងដែរ បើអ្នកមានកៅអីធ្ងន់ ឬ ប្រអប់ធ្ងន់មួយនៅក្បែរខ្លួនដើម្បីប្រើវាសំរាប់តោងនិងជួយទប់ទំងន់ខ្លួន។

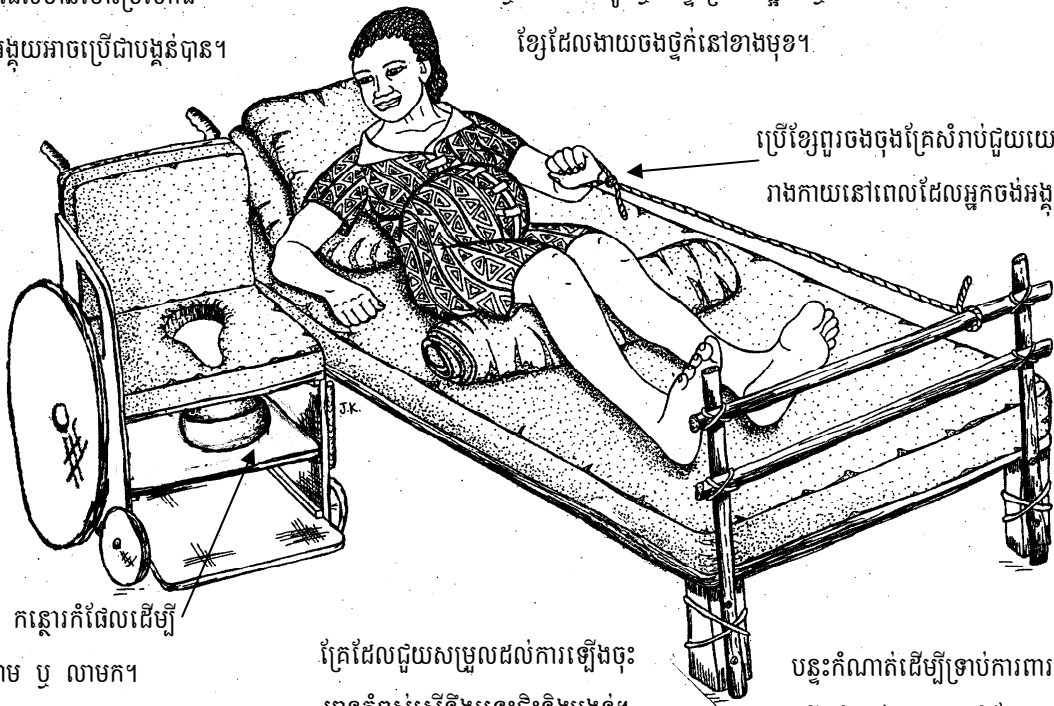


ឧបករណ៍សាមញ្ញៗអាចជួយស្រ្តីពិការផ្នែករាងកាយបាននៅអំឡុងសប្តាហ៍ចុងក្រោយនៃការមានផ្ទៃពោះ ពេលដែលការធ្វើចលនាផ្លាស់ទីតាំងទៅនេះទៅនោះក្នុងពេលដែលពិបាកបំផុត ។

រទេះជិះដែលមានចោះប្រហោងត្រង់កន្លែងអង្គុយអាចប្រើជាបង្គន់បាន។

សំលៀកបំពាក់ធ្ងរលុងដែលមានទំពាក់ ឬ ដាក់កៅស៊ូ ឬ បន្ទះក្រវ៉ាត់ស្អិត ឬ ខ្សែដែលងាយចងថ្នក់នៅខាងមុខ។

ប្រើខ្សែពួរចងចុងត្រែសំរាប់ជួយយោងទំងន់រាងកាយនៅពេលដែលអ្នកចង់អង្គុយចុះ។



ចានកំផែល ឬ កន្ត្រារកំផែលដើម្បីត្រង់ទឹកនោម ឬ លាមក។ កាកសំណល់នេះត្រូវតែចាក់ចោលភ្លាម ក្រោយពេលប្រើហើយម្តងៗ។

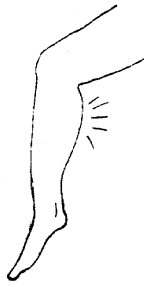
ត្រែដែលជួយសម្រួលដល់ការឡើងចុះ មានកំពស់ស្មើនឹងរទេះជិះនិងបង្គន់។

បន្ទះកំណាត់ដើម្បីទ្រាប់ការពារកុំឱ្យកើតដីប្រេត្រែ (អានទំព័រ 114)។



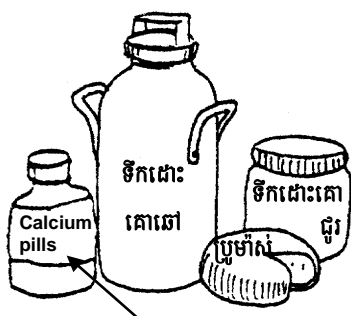
**សាច់ដុំរមួល (រមួលក្រពើ)**

សាច់ដុំរមួលទៅជាជំងឺដែលបង្កឱ្យឈឺចុកខ្លាំងតែងកើតឡើងក្នុងកំរូនជើង ជាពិសេសនៅពេលយប់ ។ បើអ្នកប៉ះសាច់ដុំដែលកំពុងរមួលនោះ អ្នកនឹងដឹងថាត្រង់កន្លែងនោះមានដុំសាច់ឡើងវិញ ។ ការរមួលក្រពើប្រហែលបង្កពីការគ្មានជាតិកាល់ស្យូមគ្រប់គ្រាន់ក្នុងម្ហូបអាហារ ។



**អ្វីៗដែលត្រូវធ្វើ**

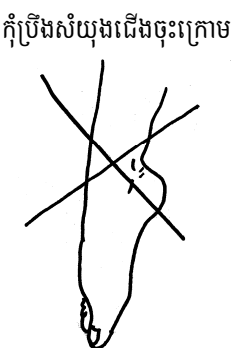
- កុំប្រឹងតម្រង់ម្រាមជើងត្រង់ទៅមុខ-ទោះបីពេលកំពុងពន្យារសណ្តូកជើងក៏ដោយ ។



ស្ត្រីខ្លះលេបគ្រាប់ថ្នាំជាតិកាល់ស្យូម

- ចូរហាត់ពន្យារសាច់ដុំឱ្យឡើងទាត់ ( អានពីទំព័រ 90 ដល់ 95 ) ។
- ចូរហូបចំណីអាហារសំបូរជាតិកាល់ស្យូមដូចជា ទឹកដោះគោរោ, ប្រូម៉ាស់, ទឹកដោះគោជូរ/យ៉ាអូរ, គ្រាប់ល្ង, ពពួកបន្លែស្លឹកបៃតងចាស់, និងហូរផ្លែចេកទុំផងដែរ ។
- ចូរដេកចំហៀងខ្លួនដោយយកម្ហូរភ្នែកទទឹង ឬ បត់កាំសែតកល់ចន្លោះជង្គង់ ហើយរាងអង្កុញជើងបន្តិច ។
- ហាមទម្រេត ឬ ដេកក្រោមកំរាលភ្នែកធ្ងន់ ហើយកុំញាត់កំរាលភ្នែកតឹងជុំវិញរាងកាយ ។

បើសិនជាអ្នករមួលក្រពើក្នុងកំរូនជើង ឬ ក្តាមកាច់ក្នុងប្រអប់ជើង :-



ចូរត្រាំជើងក្នុងទឹកក្តៅអ៊ុនៗ ឬ ជ្រលក់កំណាត់ក្នុងទឹកក្តៅអ៊ុនៗ ហើយយកវាទៅស្តុំត្រង់កន្លែងរមួលក្រពើ វាប្រហែលជាអាចជួយឱ្យបានធូរស្រាលផងដែរ ។

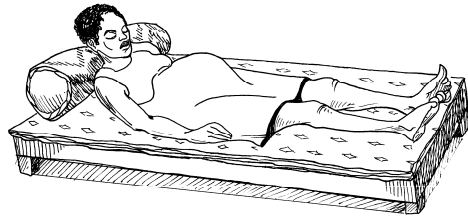
**សាច់ដុំកន្ត្រាក់ខ្លាំង**

ទាំងនេះគឺជាដំណើរការឡើងតឹង ឬ ទាញកន្ត្រាក់នៃសាច់ដុំដែលធ្វើឱ្យស្ត្រីម្នាក់ៗពិបាកត្រួតត្រាចលនារបស់នាង ។ សាច់ដុំកន្ត្រាក់ខ្លាំងបែបនេះ តែងកើតមានចំពោះអ្នកដែលមានពិការភាពផ្នែកប្រព័ន្ធបញ្ជាចលនាក្នុងខួរក្បាល ឬ រូបសសរសៃប្រសាទឆ្អឹងខ្នង ។ ស្ត្រីដែលមានរូបសសរទាំងនេះអាចមានសាច់ដុំកន្ត្រាក់ខ្លាំងនៅអំឡុងពេលសម្រាលកូន ( ចូរអានទំព័រ 243 ) ។

**អ្វីៗដែលត្រូវធ្វើ**

- ហាមប្រឹង ឬ ទាញរុកត្រង់ៗប្រឆាំងនឹងសាច់ដុំកន្ត្រាក់ខ្លាំង ។ បែបនេះនឹងធ្វើឱ្យកាន់តែយ៉ាប់យ៉ិនខ្លាំង ។
- ចូរកាន់និងទប់វាច្នៃម្តងៗត្រង់កន្លែងសាច់ដុំកន្ត្រាក់ខ្លាំងទាល់តែសាច់ដុំបានធូរស្រាលមកវិញ ។

បើខ្លួន ឬ រាងកាយទាំងមូលត្រូវបានប៉ះពាល់ដោយសាច់ដុំកន្ត្រាក់ខ្លាំង ចូរយកអ្វីមួយទ្រាប់ក្រោមក្បាលនិងស្មា ដើម្បីឱ្យក្បាលនិងស្មាមានរាង ចំកោងទៅមុខបន្តិច។ ធ្វើបែបនេះគឺដើម្បីជួយឱ្យសាច់ដុំកន្ត្រាក់ខ្លាំងនោះ បានធូរស្រាលបន្តិចក្នុងរាងកាយទាំងមូល។



- ចូរយកកំណាត់ជ្រលក់ទឹកក្តៅអ៊ុនៗទៅស្ងួតកន្ត្រាក់ខ្លាំងសាច់ដុំកន្ត្រាក់ខ្លាំង ឬ បើអាចធ្វើបាន, ចូរអង្កុយ ឬ ដេកត្រាំក្នុងទឹក ក្តៅអ៊ុនៗ។ ចូរប្រយ័ត្នកុំឱ្យទឹកក្តៅខ្លាំងពេកដែលធ្វើឱ្យរលាកស្បែក ឬ ផ្តល់កំដៅខ្លាំងដល់រាងកាយ ជាពិសេសបើអ្នក មិនអាចដឹងថាទឹកនោះក្តៅ ឬ ត្រជាក់ពេលវាប៉ះនឹងស្បែកអ្នក។ ទឹកក្តៅខ្លាំងពេកអាចបង្កទុក្ខទោសដល់ទារកក្នុងផ្ទៃ។
- ចូរបាត់ពន្លឺតសាច់ដុំស្រាលៗ ធ្វើបែបនេះឱ្យបាន 2 ទៅ 3 ដងក្នុងមួយថ្ងៃ អាចជួយបន្ថយកុំឱ្យសាច់ដុំកន្ត្រាក់ខ្លាំង។
- ការហាត់ទ្រទម្ងន់ខ្លួនដូចជា ប្រឹងងើបឈរក៏អាចជួយរក្សាមិនឱ្យសាច់ដុំកន្ត្រាក់ខ្លាំង និងបន្ថយសាច់ដុំដែលតឹងរ៉ឹងខ្លាំង។



អង្កុយត្រាំទឹកក្តៅអ៊ុនៗនឹង ជួយឱ្យសាច់ដុំដែលកន្ត្រាក់ ខ្លាំងបានធូរស្រាល។

**ការសំខាន់** ដែលជាវិន័យទូទៅ :- ហាមម៉ាស្សាច្របាច់សាច់ដុំកន្ត្រាក់ខ្លាំង។ នៅតាមប្រទេសមួយចំនួន មនុស្សទាំងឡាយរួមទាំង អ្នកព្យាបាលដោយចលនាផងដែរ ប្រើការម៉ាស្សា ឬ លុញច្របាច់ដើម្បីធ្វើឱ្យសាច់ដុំរុញកន្ត្រាក់បានធូរស្រាល។ ថ្វីបើការធ្វើម៉ាស្សា ជាញឹកញយជួយឱ្យសាច់ដុំមូល ឬ សាច់ដុំតឹងរ៉ឹងដែលបង្កពីការរុញកន្ត្រាក់នោះបានធូរមកវិញក៏ដោយ តាមធម្មតាការម៉ាស្សាបង្កើន ឱ្យសាច់ដុំតឹងរ៉ឹងខ្លាំងឡើងៗ។

**ការឈឺខ្លួន**

ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះស្ទើរតែទាំងអស់តែងតែមានការឈឺចុករោយខ្លួនចង្កេះ ទោះបីជានាងមាន ឬ គ្មានពិការភាពក៏ដោយ ជា ពិសេសនៅអំឡុងសប្តាហ៍ចុងក្រោយមុនពេលទារកកើត គឺពេលដែលផ្ទៃពោះធំនិងធ្ងន់ខ្លាំង។ ជាញឹកញយៗករណីនេះភាគច្រើនកើតឡើង ដោយសារសាច់ដុំក្នុងពោះកាន់តែយឺតនិងខ្សោយខ្លាំងក្នុងរយៈពេលមានផ្ទៃពោះ ហើយសាច់ដុំខ្លួនត្រូវបានធ្វើការខ្លាំងក្លាឡើងៗ។

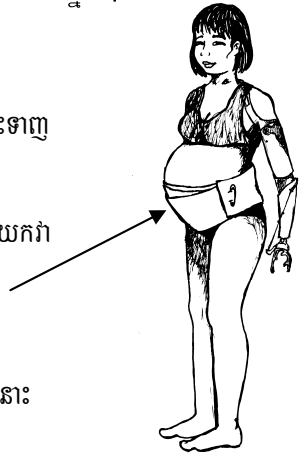
ស្ត្រីដែលពិការរាងកាយមានការឈឺខ្លួនយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ហើយតែងតែមានតាំងពីពេលផ្ទៃពោះនៅតិចខែ។ ស្ត្រីពិការស្តីករាង កាយមួយកំណាត់ខ្លួនចុះក្រោម ( ងាប់ធាតុរូសក្នុងខ្លួន ) ជាញឹកញយៗក៏អាចសំគាល់ដឹងផងដែរថា មានការឈឺចុករោយខ្លួនចង្កេះនៅរយៈ ពេលកំពុងមានផ្ទៃពោះ។

**អ្វីៗដែលត្រូវធ្វើ**

- ការហាត់ប្រាណមុនពេល, ក្នុងរយៈពេល, និងក្រោយពេលមានផ្ទៃពោះដើម្បីធ្វើឱ្យសាច់ដុំចង្កេះយឺតនិងឱ្យវាមាំមួន ហើយរក្សាសាច់ដុំពោះឱ្យរឹងមាំ ។ ការហែលទឹកគឺជាវិធីល្អដើម្បីកាត់បន្ថយការឈឺខ្នងនិងរក្សាសាច់ដុំឱ្យមាំមួន ។
- ការអង្គុយកៅអីដែលមានបង្អែកត្រង់មួយ ។
- ការសម្រាក, ស្ងៀមស្ងៀម និងម៉ាស្សាស្រាលៗត្រង់កន្លែងឈឺអាចជួយបន្ថយការឈឺចុករោយខ្លួនបាន ។

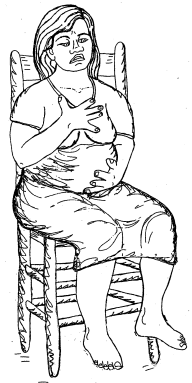
យកផ្ទាំងកំណាត់ក្រាស់ល្មមដើម្បីប្រើវាគាំទ្រពោះរបស់អ្នក ដូច្នេះវាជួយមិនឱ្យទំងន់ពោះទាញសាច់ដុំខ្នងខ្លាំងពេក។

- កំណាត់ស្អាតមួយផ្ទាំង ជាតិអំបោះសុទ្ធមានប្រវែងប្រមាណមួយម៉ែត្រកន្លះ ហើយយកវា រុំជុំវិញពោះអ្នកបែបនេះ (មើលរូប)។
- ហាមរុំព័ទ្ធវាតឹងខ្លាំងពេក វាអាចធ្វើឱ្យអ្នកមានអារម្មណ៍មិនស្រណុក។
- ក្រោយពីរុំហើយ អ្នកអាចប្រើម្ហូបខ្លាស់ៗវាឱ្យជាប់ ឬ អ្នកអាចញាត់មុខកំណាត់នោះ ចូលស្រទាប់ខាងក្នុងដែលបានរុំហើយ។



**បញ្ហាពិបាកដកដង្ហើម**

ពេលទារកចេះតែអភិវឌ្ឍទៅមុខ ទំហំរបស់ទារករុញផ្ទះទៅនឹងសួតរបស់ម្តាយ ហើយក្នុងទ្រូងរបស់ម្តាយនៅសល់ទំហំតូចសំរាប់ដកដង្ហើម ។ នេះជារឿងធម្មតាក្នុងរយៈពេលដែលអ្នកកំពុងមានផ្ទៃពោះ ។ ប៉ុន្តែស្ត្រីដែលពិការរាងកាយមួយចំនួនដូចជា មាឌតូច ឬ ស្ថិតសាច់ដុំដើមទ្រូងអាចមានដង្ហើមខ្លីៗតាំងពីផ្ទៃពោះនៅតិចខែជាងស្ត្រីផ្សេងទៀត ។ ទារកទទួលបានអុកស៊ីសែនពីសួតរបស់ម្តាយ ដូច្នេះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះត្រូវតែរក្សាសួតឱ្យមានសុខភាពល្អ ដើម្បីកូនដែលកំពុងលូតលាស់ក្នុងផ្ទៃ ឱ្យទារកទទួលបានអុកស៊ីសែនដែលវាត្រូវការ ។



**អ្វីៗដែលត្រូវធ្វើ**

- ចូរដករាងបញ្ជីរខ្លួនបន្តិច បែបទម្រេតខ្លួន ។ អ្នកនឹងបានស្រណុកច្រើនបើអ្នកមានអ្វីមួយកល់ក្រោមជង្គង់ ។
- ចូរដឹកទឹកឱ្យញឹកញាប់ យ៉ាងតិចណាស់ 8 កែវក្នុងមួយថ្ងៃ ។ វានឹងជួយឱ្យជាតិអ៊ីលក្នុងសួតបានរលោះ បែបនេះវាងាយស្រួលក្អក ។ ជាតិអ៊ីលក្នុងសួតអាចបង្កឱ្យមានការរលាកផ្លូវដង្ហើម ។
- ចូរហាត់ប្រាណឱ្យបានទៀងទាត់ ។
- បើអ្នកចាប់ក្អកមានស្នេស៍ដូចខ្លះ ទៅជួបបុគ្គលិកសុខាភិបាល ។ អ្នកប្រហែលត្រូវដឹកថ្នាំពេទ្យដូចជា ថ្នាំផ្សះ ។ បុគ្គលិកសុខាភិបាលអាចជួយអ្នកឱ្យសំរេចថាថ្នាំផ្សះ ឬ ថ្នាំអ្វីផ្សេងទៀតដែលដឹកទៅមានសុវត្ថិភាពក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះ ។

**ការសំខាន់ :** បើម្តាយមានការពិបាកដកដង្ហើម, ខ្សោយ, ហើយអស់កំលាំងផងដែរនោះ ឬ បើនាងមានដង្ហើមខ្លីគ្រប់ពេលវេលា នាងគួរទៅជួបបុគ្គលិកសុខាភិបាល ។ នាងប្រហែលមានបញ្ហាបេះដូង និងត្រូវការការថែទាំពីផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ ។ បើនាងមានជំងឺស្លេកស្លាំង ( អានទំព័រ 87 ), ខ្វះម្ហូបអាហារសំបូរវីតាមីន, រលាក/ដំបៅ ឬ នាងមានជំងឺធ្លាក់ទឹកចិត្ត ( ចូរអានទំព័រ 54 ) ។

### អាការៈចុករោយនិងឈឺក្នុងសន្លាក់ឆ្អឹង

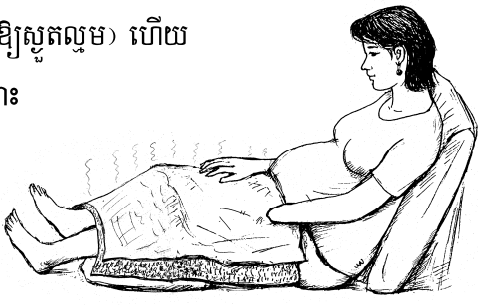
រាងកាយស្ត្រីមានផ្ទៃពោះមានសភាពទន់ល្មើនិងរលុង ដើម្បីត្រៀមជាបន្តបន្ទាប់សំរាប់ឱ្យទារកលូតលាស់ និងត្រៀមបំរុងសំរាប់ពេលកើត ។ ជួនកាលសន្លាក់ក្នុងរាងកាយរបស់នាងក៏រលុងផងដែរ ហើយមានអារម្មណ៍មិនស្រណុកក្នុងខ្លួន ជាពិសេសនៅត្រង់ត្រគាក ។ ករណីនេះកើតឡើងតាមធម្មតានៅអំឡុងពីរ-បីសប្តាហ៍ចុងក្រោយនៃការមានផ្ទៃពោះ ។ វាមិនជារឿងគ្រោះថ្នាក់អ្វីឡើយ ហើយវានឹងបានធូរស្រាលឡើងវិញបន្ទាប់ពីសម្រាលកូនហើយ ។

#### អ្វីៗដែលត្រូវធ្វើ

- ចូរសម្រាកសន្លាក់ដែលឈឺ ។ ចូរកម្រើកវាតិចៗម្តងម្កាល ធ្វើដូច្នេះសន្លាក់នោះមិនរឹងតាំង ប៉ុន្តែអ្នកត្រូវធ្វើចលនាផ្ទៃមៗ ។
- ចូរស្តាំវត្ថុត្រជាក់ ឬ វត្ថុក្តៅអ៊ិនធឺណេសន្លាក់ដែលឈឺឱ្យបានញឹកញាប់ដើម្បីបន្ថយការឈឺចាប់ និងធ្វើឱ្យការកម្រើកបានងាយស្រួលជាងមុន ។ តាមធម្មតាវត្ថុត្រជាក់មានប្រសិទ្ធភាពលើសន្លាក់ដែលក្តៅ, រលាក, កំដៅនៃដំបៅ និងសន្លាក់រឹងតាំង ។ ចូរធ្វើការសាកល្បងដើម្បីឱ្យដឹងថាវត្ថុមួយណាមានប្រសិទ្ធភាពសំរាប់អ្នក ។ បើអ្នកមិនអាចដឹងថាវត្ថុ ឬ ត្រជាក់ពេលវាប៉ះនឹងស្បែក ចូរប្រយ័ត្នកុំឱ្យវត្ថុក្តៅរលាកស្បែករបស់អ្នក ឬ កុំឱ្យវត្ថុត្រជាក់នោះធ្វើឱ្យស្បែកអ្នកកកឱ្យសោះ ។

**ចំពោះវត្ថុត្រជាក់ :** ប្រើទឹកកករុំជាមួយកំណាត់ ឬ រុំកន្សែងពោះគោនិងដាក់ស្តាំសន្លាក់ឈឺឱ្យបានពី 10 ដល់ 15 នាទី ។

**ចំពោះវត្ថុក្តៅ :** ប្រើកំណាត់ក្រាស់ដែលបានត្រាំក្នុងទឹកស្អាតក្តៅអ៊ិនធឺណេ ( ពូតទឹកចេញឱ្យស្ងួតល្មម ) ហើយយកវាទៅរុំជុំវិញសន្លាក់ឈឺ ។ ចូរកម្រើកចុងក្តៅរុំលើកំណាត់សើមក្តៅអ៊ិនធឺណេនោះ ហើយយកកំណាត់ក្រាស់ស្ងួតមួយទៀតទៅរុំលើចុងក្តៅដើម្បីរក្សាកំដៅឱ្យបានយូរ ។ ពេលកំណាត់សើមនោះចាប់ផ្តើមអស់កំដៅ ចូរស្រាយវាចេញហើយដាក់វាទៅក្នុងទឹកក្តៅ ចូរធ្វើវាដដែលៗម្តងហើយម្តងទៀត ។ ឬ ច្រកទឹកក្តៅក្នុងដប ( ដបធ្វើពីដីឥដ្ឋ, ដបប្លាស្ទិក ឬ ដបអំបែង ) ចុកឆ្នុកដបឱ្យជិត, រុំដបនឹងកំណាត់ហើយដាក់ដបផ្ទះនឹងកន្លែងដែលឈឺ ។



កំដៅនឹងជួយបន្ថយការឈឺចាប់ក្នុងសន្លាក់ដែលរលាកនិងរឹងតាំង។

- ចូរលេបថ្នាំបំបាត់ការឈឺចាប់ឈ្មោះថា **បារ៉ាសេតាម៉ុល** ចំនួន 500 មីលីក្រាម ដើម្បីបំបាត់ការឈឺចាប់រៀងរាល់ពី 3 ទៅ 4 ម៉ោងម្តង ។ ហាមផឹកលើសពី 8 គ្រាប់ ( 4000 មីលីក្រាម ) ក្នុងរយៈពេល 24 ម៉ោង ( អានទំព័រ 350 ) ។

#### បញ្ហាលេចនោម

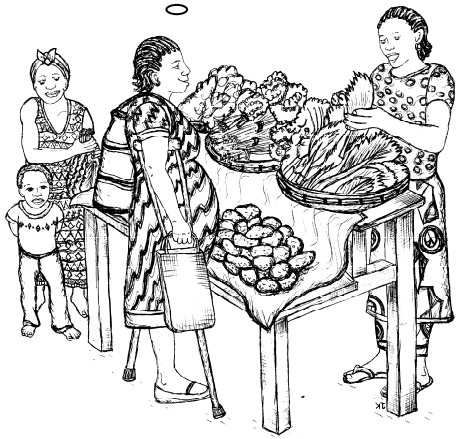
ស្ត្រីជាច្រើនរូបបានដឹងថាកាលណាផ្ទៃពោះកាន់តែធំទៅៗ មានការពិបាកទប់កុំឱ្យលេចនោម ។ នៅអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះស្ត្រីពិការរាងកាយដូចជា ចលនាសាច់ដុំមានកំណត់ និងស្ថិតផ្នែកណាមួយនៃរាងកាយ ឬ ស្លឹកមួយកំណាត់ខ្លួនចុះក្រោម ជាញឹកញយ មានបញ្ហាលេចនោមច្រើនជាងស្ត្រីផ្សេងៗទៀត ។

នៅអំឡុងពេលទារកចេះតែអភិវឌ្ឍទៅមុខ ហើយពោះមួយចេះតែរីកធំទៅៗ ខ្លួនទារករុញផ្ទះទៅនឹងប្លោកនោម ហើយបន្ទុកទុកចន្លោះតូចសំរាប់ទឹកនោម ។ ករណីនេះអាចធ្វើឱ្យលេចទឹកនោមមកក្រៅទៅតាមពេលវេលា ជាពិសេសពេលស្រ្តីក្អក ឬ កណ្តាស់ ។ ជួនកាលទឹកនោមលេចចេញភ្លាមដោយឯកឯង ដែលវាពិបាកដឹងថាតើវាជាទឹកនោម ឬក៏បែកទឹកភ្លោះ ។ អ្នកប្រហែលជាអាចដឹងថាវាជាទឹកនោម ឬ ទឹកភ្លោះតាមការហិតក្លិន ។ បើករណីនេះកើតឡើង ចូរសំគាល់មើលសញ្ញាឈឺពោះកើតកូន ហើយសុំសួរយោបល់ពីបុគ្គលិកសុខាភិបាល ឬ ពេទ្យឆ្លប ។

បើតាមធម្មតាអ្នកប្រើទុយោបូមទឹកនោមរៀងរាល់ពេលអ្នករាន់នោម, ចូរបន្តធ្វើបែបនេះបើវាគ្មានបង្កបញ្ហាអ្វីមួយដល់អ្នក ។ ប៉ុន្តែបើសំគាល់ដឹងថាមានការពិបាកច្រើនលើសពីធម្មតាក្នុងការសឹកទុយោចូលក្នុងរន្ធយោនីច្រើនដង ចូរព្យាយាមប្រើកន្ទបក្រាស់ទ្រាប់ ទឹកនោមវិញ ។ កន្ទបទ្រាប់ត្រូវតែផ្លាស់ចេញបន្ទាប់ពីប្រើហើយម្តងៗ បោកហាលវាឱ្យស្ងួតឱ្យដើម្បីទប់ស្កាត់កុំឱ្យស្បែកកើតរមាស់ ឬ រលាកជុំវិញប្រដាប់ភេទ ( អានទំព័រ 111 ដល់ 113 ) ។ ចូរធ្វើយ៉ាងណាឱ្យកន្ទបនោះស្អាតនិងស្ងួត មុនពេលយកវាមកប្រើម្តងទៀត ។

ខ្ញុំកំពុងប្រឹងហាត់លាឱ្យបង្អាត ហើយអ៊ីត្រឺតមិនដឹងទេ!

ស្ត្រីខ្លះបានដូរទៅប្រើប្រភេទទុយោបូមទឹកនោមដែលស្តង់ដារគ្រប់ពេលវេលាក្នុងរន្ធយោនី ( ទុយោស្តង់ដារអចិន្ត្រៃយ៍ ) ។ ប៉ុន្តែបើអាចធ្វើបាន ចូរព្យាយាមកុំធ្វើបែបនេះ ពីព្រោះវាអាចមាន បញ្ហាពិបាកដូរមកប្រើទុយោមិនអចិន្ត្រៃយ៍ក្រោយពីទារកកើតហើយ ។ សាច់ដុំដែលត្រួតត្រា ប្លោកនោមរបស់អ្នកនឹង " ភ្លេច " វិធីទប់ទឹកនោមក្នុងខ្លួន ។ ការប្រើទុយោស្តង់ដារអចិន្ត្រៃយ៍ប្រចាំ ជានិច្ចនោះ អាចបង្កើនការងាយរងគ្រោះនៃការរលាកប្លោកនោមផងដែរ ។



បើអ្នកមានបញ្ហានឹងការលេចនោមនៅពេលយប់ ចូរប្រើកន្ទបទ្រាប់ ឬ រកកន្លែងមួយទុកកែវរត្រដកសំរាប់ត្រង់ទឹកនោម ។ រទេះជិះអាចចោះប្រហោង ត្រង់កន្លែងអង្គុយអាចប្រើជាបង្គន់បាន វាប្រហែលជាដំណោះស្រាយយ៉ាងល្អមួយ ( អានទំព័រ 224 ) ។

បើអ្នកអាចប្រើសាច់ដុំក្នុងពោះខាងក្រោម " ប្រឹងហាត់លាឱ្យបង្អាត " ចូរអាន ទំព័រ 110 ។ ជួនកាលវាជួយឱ្យសាច់ដុំជុំវិញប្លោកនោមបានមាំមួនជាងមុន ។ សំរាប់ ព័ត៌មានបន្ថែមស្តីពីបញ្ហាទឹកនោម ចូរអានទំព័រ 105 ដល់ 106 ។

**បញ្ហាពិបាកបន្ទោរបង់លាមក ( ភ្លៀនរាម )**

ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះជាច្រើននាក់មានបញ្ហាបន្ទោរបង់លាមកដែលរឹង ។ ការមានផ្ទៃពោះអាចធ្វើឱ្យលាមកធ្វើការយឺត បែបនេះ វាអាចធ្វើឱ្យលាមកកាន់តែពិបាកបញ្ចេញមកក្រៅ ។ ចូរអានទំព័រ 108 សំរាប់ព័ត៌មានស្តីពីវិធីបន្ថយនិងទប់ស្កាត់កុំឱ្យភ្លៀនរាម ។

ស្ត្រីដែលប្រើ " កម្មវិធីបន្ទោរបង់លាមក " ( អានទំព័រ107 ) ដើម្បីបន្ទោរបង់ប្រហែលជាត្រូវតែខ្វះយកលាមកចេញឱ្យញឹក ញាប់ក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ ។ លាមករឹងដែលមិនបានខ្វះចេញឱ្យអស់ពីរន្ធកូទូ អាចបង្កឱ្យមានជំងឺសំពាធលាមលើសស្រួចស្រាវ ( dysreflexia ) , ចូរអានទំព័រ 117 ដល់ 119 ជំងឺនេះមានគ្រោះថ្នាក់បំផុត ។

**ចម្រុះប្រយ័ត្ន!** ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះមិនគួរប្រើថ្នាំសុល ឡាក់សាទីវ ( laxatives ) ឬ ប៉ុហ្គាទីវ ( purgatives ) ដើម្បីធ្វើឱ្យលាមក ទន់ងាយជុះ ។ ថ្នាំនេះមានប្រសិទ្ធភាពដោយការធ្វើឱ្យលាមកតឹង ឬ កន្ត្រាក់ ហើយវាអាចធ្វើឱ្យអ្នកឈឺពោះកើតកូនមិនគ្រប់ខែ ។ ថ្នាំខ្លះអាចបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់ទារក ។

ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះមិនគួរបូមលាងពោះរៀនជាមួយទឹកដើម្បីបញ្ចេញលាមកឡើយ ។ ករណីនេះក៏អាចបង្កឱ្យឈឺពោះកើតកូន មិនគ្រប់ខែផងដែរ ។

**ប្លូសដូងបាត**

ប្លូសដូងបាតគឺជាពោះវៀនហើមខាងក្នុងនិងជុំវិញរន្ធតូទូ ។ ជារឿយៗ ប្លូសដូងបាតធ្វើឱ្យរមាស់, ក្រហាយ ឬ ចេញឈាម ហើយវាអាចឈឺចាប់ខ្លាំង ។ ប្លូសដូងបាតជូនកាលមើលទៅដូចជា " ពងបែកឈាម " ក្រហមធំៗ ។ ការប្រឹងបន្ទោរបង់លាមកពេលអ្នក ក្បែរអាចធ្វើឱ្យប្លូសដូងបាតកាន់តែយ៉ាប់យឺនឡើង ។ ស្ត្រីជាច្រើននាក់ ទាំងស្រីពិការនិងមិនពិការបានកើតជំងឺប្លូសដូងបាតក្នុងពេល កំពុងមានផ្ទៃពោះ ។ ការអង្កុយយូរមួយកន្លែងធ្វើឱ្យប្លូសដូងកាន់តែដុះដាច់ទៅៗ ។

**អ្វីៗដែលត្រូវធ្វើ**

- ដើម្បីជួយឱ្យប្លូសដូងបាតរុញ ចូរជ្រលក់កំណាត់ស្អាតក្នុងទឹករុក្ខជាតិ ដូចជាទឹកដើមដំបងយក្ស ហើយយកវាទៅស្តុំលើកន្លែងដែលឈឺនោះ ។
- ចូរប្រើអេប៉ុងទ្រាប់ក្រោមតូទូពេលអង្កុយដើម្បីបន្ថយសំពាធលើកន្លែងឈឺ ។
- ព្យាយាមយកកំណាត់ស្តុំនោះចេញពីប្លូសដូងបាតយ៉ាងហោចណាស់មួយម៉ោងម្តង ។ បើអ្នកដេកគ្រប់ពេលវេលា ចូរព្យាយាមដេកចំហៀងខ្លួន ហើយស្នើសុំនរណាម្នាក់ ជួយអ្នកប្រែប្រួលរាងកាយឱ្យបានទៀងទាត់ ។
- ចូរអង្កុយ ឬ ទម្រេតខ្លួនដោយដាក់ទាំងតូជើងនិងប្រអប់ជើងឡើង ។ បែបនេះនឹងជួយឈាមក្នុងរាងកាយអ្នករត់បានស្មើល្អ និងជួយឱ្យប្លូសដូងបាតនោះឆាប់ជាសះស្បើយបានលឿន ។

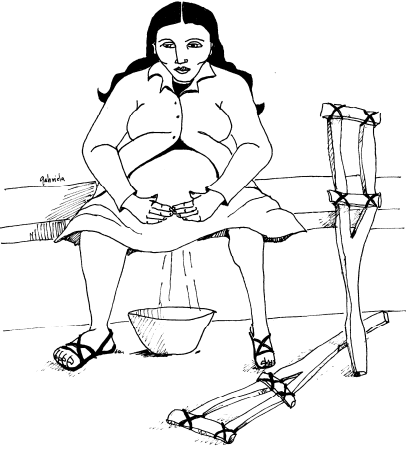


សំរាប់ព័ត៌មានបន្ថែម ចូរអានសៀវភៅ **ទីណាស្ត្រីគ្មានវេជ្ជបណ្ឌិត**, ទំព័រ 70 ។

**បញ្ហាសុខភាពទូទៅ**

**ជំងឺរលាកប្លោកនោម**

នៅអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ ស្ត្រីគ្រប់រូបភាគច្រើនកើតជំងឺរលាកប្លោកនោម លើសពេលណាៗទាំងអស់ ។ នៅពេលផ្ទៃពោះកាន់តែធំទៅៗ វាបង្កើនសំពាធនៅលើ ប្លោកនោម និងទប់ស្កាត់មិនឱ្យទឹកនោមចេញមកក្រៅបានអស់ ។ មេរោគអាចកើតក្នុង ទឹកនោមដែលនៅសល់ ហើយបង្កឱ្យរលាក/ដំបៅ ។ ស្ត្រីពិការដូចជា ចលនាសាច់ដុំមាន កំណត់, ស្វិតអវះយវះ ឬ ស្លឹកមួយកំណាត់ខ្លួនចុះក្រោម តែងមានបញ្ហាច្រើនជាងស្ត្រី ឯទៀតជាមួយបញ្ហាលេចនោម, រលាកប្លោកនោម និងតម្រងនោម ។ បញ្ហាប្លោកនោម គឺជាមូលហេតុកើតឡើងទូទៅនៃការបង្កជំងឺសំពាធឈាមលើសស្រួចស្រាវ ( ចូរអានពី ទំព័រ 117 ដល់ 119 ) ។



បើតាមធម្មតាអ្នកតែងរុញពោះដើម្បីឱ្យទឹក នោមចេញក្រៅ អ្នកនៅតែអាចធ្វើបាន ដដែលក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ។ អ្នកមិនបាន ធ្វើឱ្យទារកក្នុងពោះមានគ្រោះថ្នាក់អ្វីឡើយ។

ស្ត្រីដែលប្រើ "ទុយោសុងអចិន្ត្រៃយ៍" អាចដឹងថាទឹកនោមលែងហូរមកក្រៅ។ ករណីនេះអាចកើតឡើងបើទំងន់របស់ទារក កំពុងលូតលាស់ក្នុងពោះបានស្អាតទៅលើទុយោ ហើយធ្វើឱ្យទឹកនោមលែងហូរចេញក្រៅ។

បើអ្នកអាចថែទាំជំងឺរលាកប្លោកនោមភ្លាមៗ អ្នកអាចទប់ស្កាត់មិនឱ្យបញ្ហានោះទៅជាធ្ងន់ធ្ងរ ដូចជាជំងឺរលាកតម្រងនោម និងបញ្ហាកូនកើតមិនគ្រប់ខែ។ ចូរសំគាល់មើលយ៉ាងប្រយ័ត្នចំពោះរោគសញ្ញានៃជំងឺ ហើយបើចាំបាច់ ចូរទៅជួបបុគ្គលិកសុខាភិបាល។ ដើម្បីទប់ស្កាត់ជំងឺរលាករន្ធនោមក្នុងពេលកំពុងមានផ្ទៃពោះ :-

- ចូរផឹកទឹកឆ្អិន, ទឹកបរិសុទ្ធ ឬ ទឹកផ្លែឈើឱ្យបានច្រើន - យ៉ាងតិចណាស់ 8 កែវក្នុងមួយថ្ងៃ។
- ចូរថែទាំប្រដាប់ភេទរបស់អ្នកឱ្យស្អាតជានិច្ច។
- ចូរជុះនោមក្រោយពេលរួមភេទ។
- ចូរលាងដៃឱ្យស្អាតមុនពេលប្រើប្រាស់ទុយោបូមទឹកនោម។
- ចូរលាងសំអាតទុយោបូមទឹកនោមឱ្យបានញឹកញាប់ ( អានពីទំព័រ 102 ដល់ 104 ) ។



វិធីមួយដើម្បីឱ្យដឹងថាតើអ្នកបានផឹកទឹកគ្រប់គ្រាន់នោះ គឺព្យាយាមសំគាល់មើលពណ៌ទឹកនោមរបស់អ្នក។ បើវាមានពណ៌ លឿងចាស់ នោះអ្នកប្រហែលជាមិនបានផឹកទឹកគ្រប់គ្រាន់ឡើយ។ ទឹកនោមគួរមានពណ៌លឿងខ្ចីថ្លា ស្ទើរតែដូចពណ៌របស់ទឹក។ ការផឹកទឹកតែ ឬ ការហូរច្រើននោះ វាមិនជួយអ្នកបានឡើយ ពីព្រោះជាតិកាហ្វេអ៊ីនក្នុងទឹកតែនិងកាហ្វេធ្វើឱ្យអ្នកបាត់បង់ជាតិទឹកក្នុង ខ្លួនច្រើនជាងអ្នកផឹកទឹកឆ្អិន, ទឹកបរិសុទ្ធ ឬ ទឹកផ្លែឈើ។

សំរាប់ព័ត៌មានបន្ថែមស្តីពីជំងឺរលាកប្លោកនោមនិងតម្រងនោម ចូរអានពីទំព័រ 105 ដល់ 106 ។

**បញ្ហាប្រកាច់ (ប្រកាច់ទូទេរូមទាំងចំណីស្អាត/ស្អាត)**

វាជារឿងពិបាកនិយាយថា តើស្ត្រីដែលកើតជំងឺឆ្លុះជ្រូក/ស្កន់មានការប្រកាច់ច្រើនដង ឬក៏ពីរ-បីដងនៅអំឡុងពេលនាង មានផ្ទៃពោះ។ បើអ្នកជាបុគ្គលដែលធ្លាប់ប្រកាច់ អ្នកដឹងបានច្បាស់បំផុតថាអ្នកធ្លាប់ប្រកាច់ញឹកញាប់យ៉ាងណា ហើយថាតើវាមាន សភាពធ្ងន់ធ្ងរបែបណា។ ថ្នាំការពារមិនឱ្យប្រកាច់មួយចំនួន ជាពិសេសប្រភេទថ្នាំ **ហ្វេនីតូអ៊ីន [(phenytoin) ឌីហ្វេនីលហ៊ីដាន់តូអ៊ីន (diphenylhydantoin), ឌីឡាន់ទីន (Dilantin)]** ប្រហែលជាបង្កើនបញ្ហាកូនខូចទ្រង់ទ្រាយពីកំណើត កាលណាស្ត្រីប្រើវាក្នុងពេល កំពុងមានផ្ទៃពោះ។ ប៉ុន្តែកុំឈប់ប្រើថ្នាំការពារមិនឱ្យប្រកាច់ក្នុងពេលអ្នកកំពុងមានផ្ទៃពោះ បើអ្នកឈប់ផឹកវា នោះវានឹងធ្វើឱ្យអ្នក ប្រកាច់កាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ ហើយវាអាចធ្វើឱ្យអ្នកស្លាប់ក៏មានដែរ។

ចូរជួបនិយាយជាមួយបុគ្គលិកសុខាភិបាល ឬ វេជ្ជបណ្ឌិត ដែលយល់ច្បាស់ពីជំងឺឆ្លុះជ្រូក/ស្កន់ ហើយអាចជួយអ្នក ឱ្យសំរេចចិត្តអំពីថ្នាំណាដែលផឹកទៅមានសុវត្ថិភាព។

ថ្នាំ **ហ្វេណូបារប៊ីតាល់ [(Phenobarbital) ហ្វេណូបារប៊ីតុន (phenobarbitone), លូមីណាល់ (Luminal)]** ប្រហែលជាប្រភេទថ្នាំការពារមិនឱ្យប្រកាច់ដ៏មានសុវត្ថិភាពបំផុត សំរាប់ប្រើក្នុងពេលកំពុងមានផ្ទៃពោះ។



**រោគហើមនៅអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ (ជាតិពុលក្នុងឈាម)**

ការហើមមួយចំនួន ហើមជើងនិងកងជើងគឺជារឿងធម្មតាក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ ។ ប៉ុន្តែហើមដៃនិងមុខ អាចជារោគសញ្ញាបង្ហាញពីជាតិពុលក្នុងឈាម (និយមហៅថា រោគហើមក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះ) ជាពិសេសបើអ្នកមានអាការៈ ឈឺក្បាល, ស្រវាំងភ្នែក, ឬ ឈឺក្នុងពោះ ។ ការឡើងទំងន់លឿន, សំពាធឈាមលើស, និងមានជាតិប្រូតេអ៊ីនច្រើនក្នុងទឹកនោម ក៏ជាសញ្ញានៃរោគហើមក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះផងដែរ ។ រោគហើមក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះអាចបណ្តាលឱ្យស្ត្រីមានផ្ទៃពោះប្រកាច់ និងអាចស្លាប់ទាំងម្តាយនិងកូនក្នុងពោះ ។ ការប្រកាច់បង្កពីជាតិពុលក្នុងឈាម គឺមានលក្ខណៈខុសគ្នានឹងការប្រកាច់ដែលបង្កពីជំងឺឆ្លុះជ្រូក/ស្កន់ (អានទំព័រ 231) ។



អ្នកប្រហែលជាស្ថិតក្នុងភាពងាយរងគ្រោះនៃរោគហើមក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះ បើអ្នក ឬ ម្តាយរបស់អ្នក ឬ បងប្អូនស្រីរបស់អ្នកបានកើតរោគនេះ ឬ បើបញ្ហានេះកើតមានចំពោះអ្នកក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះកូនដំបូង ឬក៏មានផ្ទៃពោះលើកដំបូងជាមួយប្តី/ដៃគូថ្មី ។ រោគហើមក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះគឺកើតឡើងភាគច្រើនចំពោះស្ត្រីមានជំងឺសំពាធឈាមលើស, ទឹកនោមផ្អែម, បញ្ហាតម្រងនោម, ជំងឺឈឺក្បាលខ្លាំងក្លា, ស្ត្រីមានអាយុលើសពី 35 ឆ្នាំ, និងស្ត្រីមានផ្ទៃពោះកូនភ្លោះពីរ ឬ កូនបីក្នុងពោះ ។

បើអ្នកមានរោគសញ្ញានៃជំងឺហើមក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះ ចូរទៅជួបពេទ្យឆាប់ ឬ បុគ្គលិកសុខាភិបាលដែលអាចធ្វើតេស្តរោគទាំងនេះ ។

**អ្វីៗដែលត្រូវធ្វើ :-**

- ចូរសម្រាកឱ្យស្ងាត់ស្ងៀមលើគ្រែ ។ ហូបចំណីអាហារសំបូរជីវជាតិត្រឹមត្រូវ ជាពិសេសចំណីអាហារសំបូរជាតិប្រូតេអ៊ីន ប៉ុន្តែប្រើអំបិលយ៉ាងតិចបំផុត ។ ចូរចៀសវាងចំណីអាហារមានជាតិប្រៃខ្លាំង ។
- **បើអ្នកមិនបានចូរស្រាលភ្លាមៗនោះ** ឬ បើអ្នកមានបញ្ហាក្នុងការមើល ឬ មានហើមឡើងដល់មុខ ឬ បើអ្នកប្រកាច់ ចូរទៅរកការសង្គ្រោះផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រជាបន្ទាន់ ។ ជីវិតរបស់អ្នកគឺស្ថិតក្នុងគ្រោះថ្នាក់ ។

**ដំនើរឡើង**

ស្ត្រីដែលអង្គុយយូរ ឬ ដេកយូរមួយកន្លែងអាចកើតដំបៅគ្រែ បើសិនជាមិនបានប្រែប្រួលរាងកាយ ឬ ប្តូរស្ថានភាពដេក ឬ អង្គុយ ។ ករណីនេះជាការពិត ពិសេសចំពោះស្ត្រីពិការស្ថិតអវៈយវៈនិងស្ត្រីមិនដឹងឈឺ ។ បើអ្នកមានផ្ទៃពោះ នោះវាបន្ថែមទំងន់ និងបង្កើនសំពាធសង្កត់ទៅលើផ្នែកណាមួយនៃរាងកាយរបស់អ្នក គឺត្រង់កន្លែងដែលងាយធ្វើឱ្យស្បែកងាយរលាកទៅជាដំបៅ ។

**អ្វីៗដែលត្រូវធ្វើ :-**

ចូរព្យាយាមប្រែប្រួលរាងកាយ ឬ ប្តូរស្ថានភាពអង្គុយ/ដេកឱ្យបានញឹកញាប់ជាងធម្មតា - ចូរប្រែរាងកាយមួយម៉ោងម្តងៗយ៉ាងតិច ។ ចូរពិនិត្យមើលស្បែកត្រង់កន្លែងដែលដំបៅគ្រែតែងកើតឱ្យញឹកញាប់ជាងគេ មុនពេលអ្នកមិនទាន់មានផ្ទៃពោះ ។ ចូរអានទំព័រ 116 សំរាប់ព័ត៌មានស្តីពីការទប់ស្កាត់ដំបៅគ្រែ ។



**វិរុសហ៊ីប/អេដស៍ និង ការមានផ្ទៃពោះ**

ថ្វីបើនៅតែគ្មានអ្វីអាចព្យាបាលវិរុសហ៊ីប/អេដស៍ឱ្យជាដាច់ស្រឡះក៏ដោយ ក៏នៅមានថ្នាំពេទ្យដែលជួយទ្រទ្រង់សុខភាពរបស់អ្នកផ្ទុកវិរុសហ៊ីប/អេដស៍ឱ្យរស់នៅបានយូរវែង ។ ថ្នាំនោះហៅថាថ្នាំ **អេ-អរ-វី (ARV)** ដែលជួយទប់ស្កាត់ស្រ្តីពោះផ្ទៃពោះធំពីការចម្លងវិរុសហ៊ីបដល់ទារកក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះ, ក្នុងពេលសម្រាល ឬ ក្នុងពេលបំបៅដោះកូន (ចូរអានពីទំព័រ 358 ដល់ 362) ។

បើអ្នកផ្ទុកវិរុសហ៊ីប ហើយកំពុងមានផ្ទៃពោះ វាជារឿងសំខាន់សំរាប់អ្នកដើម្បីទទួលបានការព្យាបាលជំងឺនោះ ក៏ដូចជាទទួលបានការគាំពារសុខភាពធម្មតាសំរាប់ការមានផ្ទៃពោះផងដែរ ។ ស្រ្តីដែលបានឆ្លងវិរុសហ៊ីបអាចមានបញ្ហាច្រើនក្នុងពេលកំពុងមានផ្ទៃពោះ ដូចជា :-

- ការរលូតកូន
- ជំងឺគ្រុនក្តៅ និង រលាក ឬ ដំបៅ
- កើតជំងឺផ្សិតយីសនៃរន្ធយោនី, មាត់, ឬ ពោះ
- ជំងឺកាមរោគ
- បញ្ហាក្រោយពីសម្រាលកូន ដូចជាធ្លាក់ឈាម និង ដំបៅ ឬ រលាក

ចូរព្យាយាមស្វែងរកថ្នាំនោះបើវាមានសំរាប់ព្យាបាល ដើម្បីទប់ស្កាត់កុំឱ្យវិរុសហ៊ីបឆ្លងទៅទារក ឬ ធ្វើការព្យាបាលទារកឱ្យទាន់ពេល ។ បើក្នុងតំបន់ដែលអ្នករស់នៅមានមជ្ឈមណ្ឌលគាំពារសុខភាពដែលមានបំពាក់ឧបករណ៍ត្រឹមត្រូវ វាប្រហែលជារឿងប្រសើរសំរាប់អ្នកទៅសម្រាលកូននៅទីនោះ ។

**ធ្វើការងារសំរាប់ការផ្លាស់ប្តូរដ៏ប្រុងប្រយ័ត្ន**

អ្វីៗដែលក្រុមគ្រួសារនិងអ្នកថែទាំអាចធ្វើបាន :-

- ចូរជួយយើងឱ្យទទួលបានចំណីអាហារនិងសម្រាកគ្រប់គ្រាន់ ។
- ចូរមានភាពវិជ្ជមានអំពីការមានផ្ទៃពោះ ។
- ចូរធ្វើយ៉ាងណាឱ្យយើងទទួលបានការពិនិត្យផ្ទៃពោះ និងទៅជាមួយយើងនៅពេលធ្វើតេស្ត ។
- ចូរជួយយកអាសារដល់យើង ពេលណាយើងត្រូវការ ។

ស្រ្តីដែលពិការមានបញ្ហាព្រួយបារម្ភច្រើនដូចស្រ្តីឯទៀតដែលកំពុងមានផ្ទៃពោះអញ្ចឹងដែរ។ យើងចង់បានការមានផ្ទៃពោះប្រកបដោយសុខភាពមាំមួន និង កើតបានកូនដែលមានសុខភាពរឹងមាំល្អ។



អ្វីៗដែលពេទ្យឆ្លុះ, វេជ្ជបណ្ឌិត, និងបុគ្គលិកសុខាភិបាលអាចធ្វើបាន :-

បុគ្គលិកសុខាភិបាលអាចជួយយើង បើយើងឆាប់ទៅជួបពួកគេតាំងពីពេលមានផ្ទៃពោះភ្លាមៗ ឬ មុនពេលមានផ្ទៃពោះ ។ ដោយសារមានតែវេជ្ជបណ្ឌិត, គិលានុបដ្ឋាកយិកា, គិលានុបដ្ឋាក, ឆ្មប, និងបុគ្គលិកសុខាភិបាលពីរ-បីនាក់ប៉ុណ្ណោះមានបទពិសោធន៍គាំពារសំរាប់ស្រ្តីពិការ យើងអាចជួយពួកគេឱ្យស្វែងយល់ថា អ្វីជាករណីធម្មតាសំរាប់យើង និងរបៀបដែលពិការភាពរបស់យើងអាចឬ មិនអាចប៉ះពាល់ដល់ការមានផ្ទៃពោះ ។ បុគ្គលិកសុខាភិបាលក៏អាច :-

- ស្វែងសិក្សាអំពីបញ្ហាដែលស្រ្តីពិការអាច ឬ មិនអាចកើតមានក្នុងពេលកំពុងមានផ្ទៃពោះ ។

- ចូរយល់ដឹងនូវអ្វីដែលយើងអាចធ្វើបាន ។ ឧទាហរណ៍ ចូរកុំប៉ាន់ស្មានថាយើងមិនអាចកើតកូនតាមទ្វារយោនី ។ ចូរចងចាំថា ចំពោះស្ត្រីម្នាក់ដែលមានពិការភាព វាមិនមែនមានន័យថាស្បូនរបស់នាងខូចនោះទេ ។ ថ្វីបើរាងកាយ ឬ ជើងរបស់នាងស្លឹតក៏ដោយ ស្បូនរបស់នាងនៅតែអាចកន្ត្រាក់ ហើយរុញច្រានទារកចេញក្រៅបាន ។
- ចូររៀបចំស្ត្រីពិការមួយក្រុមសំរាប់ផ្តល់យោបល់ស្តីពីការហូបចុក, ប្រើថ្នាំពេទ្យឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងធ្វើតេស្តពិនិត្យសុខភាពក្នុងពេលកំពុងមានផ្ទៃពោះ ។
- ចូរធ្វើយ៉ាងណាឱ្យយើងមានការងាយស្រួលដើម្បីប្រើប្រាស់សេវាសុខភាពក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះ ។

**ស្ត្រីពិការធ្វើឱ្យច្រកទទួលបានសេវាសុខភាពច្រើនស៊ីវិលក្នុងប្រទេសយូហ្គានដា**

អង្គការបណ្តាញការងារនិងធនធាននៃស្ត្រីពិការ (DWNRO) ក្នុងប្រទេសយូហ្គានដាបានធ្វើការជាមួយអ្នកជំនាញផ្នែកសុខភាពបានជ្រួតជ្រាបនិងយល់ដឹងកាន់តែច្រើនអំពីតម្រូវការរបស់ស្ត្រីពិការ ។ ការព្រួយបារម្ភចំពោះរបស់ពួកគេ គឺច្រកចូលទៅរកសេវាទាំងឡាយ, ធនធានដែលមាន និងអាកប្បកិរិយា ។ ឧទាហរណ៍ ពេលស្ត្រីពិការមានផ្ទៃពោះរងការប្រព្រឹត្តិមិនតប្បីពីបុគ្គលិកក្នុងមន្ទីរពេទ្យ, ស្ត្រីពិការបាត់បង់ទំនុកចិត្តក្នុងខ្លួន ហើយលែងទៅធ្វើការពិនិត្យផ្ទៃពោះ ។ ពួកគេអាចមានបញ្ហាក្នុងផ្ទៃពោះនៅពេលខាងមុខ ឬ ក្នុងពេលសម្រាលកូន ដែលបញ្ហាទាំងនេះអាចទប់ស្កាត់បានជាមួយការពិនិត្យផ្ទៃពោះឡើងទាត់ ។

អង្គការ DWNRO បានប្រារព្ធសិក្ខាសាលាប្រចាំតំបន់សំរាប់វេជ្ជបណ្ឌិតនិងពេទ្យឆ្លប ស្តីពីការខ្វះខាតច្រកចេញចូល និងច្រកទៅរកការប្រើប្រាស់សេវានីមួយៗក្នុងមន្ទីរពេទ្យដូចជា ពិនិត្យស្បូនក្រោយពេលសម្រាលកូន, ជញ្ជីងថ្លឹងទំងន់, តុពិនិត្យសុខភាព, និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងឱ្យបានច្បាស់ត្រឹមត្រូវជាមួយស្ត្រីពិការភ្នែក និង ស្ត្រីផ្លូវ ។ មន្ទីរពេទ្យមួយចំនួនបានធ្វើឱ្យច្រកទៅរកការប្រើប្រាស់សេវានិងចេញចូលផ្នែកនីមួយៗងាយស្រួលជាងមុន ហើយថ្មីៗនេះផងដែរក្រុមស្ត្រីផ្លូវបានធ្វើការបណ្តុះបណ្តាលផ្នែកភាសាសញ្ញាដល់ក្រុមពេទ្យឆ្លប ។

ឥឡូវនេះអង្គការ DWNRO កំពុងធ្វើការដើម្បីធ្វើឱ្យស្ត្រីពិការទាំងឡាយបានយល់ដឹងអំពីសេវាទាំងនេះ ធ្វើដូច្នេះស្ត្រីពិការនឹងទៅប្រើប្រាស់សេវាទាំងនោះ ។

